

SZAKDOLGOZAT

DEÁK SZILVIA

Vidékfejlesztési Agrármérnök

Székelyudvarhely

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Vidékfejlesztési Agrármérnök Szak

SIMÉNFALVA KÖZSÉG BELSŐ FOLYAMATAINAK
ELEMZÉSE

Belső konzulens: Dr. habil. Bali Lóránt

Egyetemi Docens

Készítette: Deák Szilvia

ZPWF3J

Intézet/Tanszék: MATE

Vidékfejlesztési és Fenntartható

Gazdasági Intézet

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés és célkitűzés.....	3
1.1 Saját cél.....	5
2. Irodalmi áttekintés	7
2.1. Település Mi a település? A falu szó értelmezése	7
2.1.1 A települések szerkezete a klasszikus településmorfológiai típusok	7
2.1.2. A település hasznosítás módja szerinti megkülönböztetése.....	7
2.2 A község fogalma	9
2.3 A község és a város megkülönböztetése	10
2.4 Vidékfogalom.....	11
2.5 Önkormányzat és a főbb feladatkörök.....	12
2.6 Siménfalva község, ezen belül Siménfalva mint település	13
2.6.1 Hírességek	15
2.6.2 Turisztikai látványosságok	16
2.6.3 Kulturális tevékenység.....	17
2.6.4 Testvér település.....	17
2.6.5 Néphagyomány.....	18
3. Anyag és módszertan	22
3.1 Társadalmi mutatók:.....	22
3.1.1 Népsűrűség	22
3.1.2 Születési arányszám.....	23
3.1.3 Halálozási arányszám.....	24
3.2 Foglalkoztatási mutatók.....	25
3.2.1 Nyilvántartott álláskereső.....	25
3.3 Gazdasági mutatók.....	27
3.3.1 Önkormányzat költségvetése.....	27
3.3.2 A regisztrált vállalkozások.....	28
3.3.3 Cégek száma és forgalmának megoszlása	29

3.4 Infrastrukturális mutatók.....	30
3.4.1 Területhasználat.....	30
3.4.2 Lakásállomány.....	31
3.4.3 Község szintű mutatók lakásállományra vonatkozóan	31
3.4.3 Autópályától való távolság, km	32
3.4.4 Civil szervezetek	32
4. Vizsgálati eredmények és értékelésük	33
5. Következtetések, javaslatok.....	42
6. Összefoglalás	44
Ábrajegyzék.....	48
Táblázatjegyzék	49
7. Irodalom jegyzék: Szakirodalom.....	50
Idézett forrásmunkák	50
Egyéb források:	51

1. Bevezetés és célkitűzés

Szakedolgozatom témája az Egyes települések (falvak) belső folyamatainak elemzése. Siménfalva község. Ezzel kapcsolatosan szülőfalum Siménfalva, valamint Siménfalva községet szeretném alaposabban taglalni, elemezni. Siménfalva egy 14 településből álló község, a Fehérnyikó mentén fekszik. Ezen településeket ezért úgy is nevezik, hogy „Nyikó” menti települések. Sebesi Samu gyűjteményében a következő olvasható:

“Szép a Nyikó s a vidéke,
Szabad székely vándornépe.
Szebb ott még a fűzfaág is,
Mint máshol a gyöngyvirág is...”

Udvarhelyszék központi területe Nyikó mente, és a Nagy-Küküllő mente, így tehát Udvarhelyszék tengelyének Nyikó mente és a Nagy-Küküllő völgyét valamint mellékvizeinek forrásvidékét tekinthetjük. Az egykori Udvarhelyszék jellegzetes vidékét a Nyikó mente falvai alkotják. Földrajzilag tagolt és változatos e táj. Az Udvarhelyi-dombvidék nyugati részét észak-északkeleti irányban Nyikó patak szeli át. E neves tájegység népét Tamási Áron regényei és elbeszélései tették ismertté, aki Farkaslaka szülöttként ismert.

Fehér Nyikót csak Nyikónak is nevezik az itt élők. Fehér Nyikó elnevezést a föld összetételéből, valamint ennek színéből kapta. Mészföld, amely szénsavval vegyült. Ennek egyik faja a kréta. Ezen földtípus a Nyikó nyomvonalának partján található. Részben ez a gazdag vízhálózat is segítette az ivóvízellátást, amelyet tovább bővítettek a mellékvölgyekből csatlakozó kisebb patakok és források. A megfelelő mikroklima, ha kevés is, de a rendelkezésre álló szántóterület, megfelel a zöldség- és gyümölcsstermesztésnek, amelynek lehetőségeit az itt élők sikeresen kihasználták régen is, helyben történő feldolgozással. A jelenkorban is számos fiatal gazda termel gyümölcsöt főként alma, szilva valamint málna és eper is termesztésre kerül sor nagyobb mennyiségben. Örömmel tölt el, hogy egyre több területet látok átalakulni gyümölcsössé. Napjainkban nem annyira lehet kiszámítani az időjárás viszonyosságait, így azzal szembesülhetünk a Nyikómentén végighaladva, hogy számos „helyi termelő” fóliaházakban termel zöldséget, virágot. Ezzel szemben viszont vannak ellentmondások, ugyanis sokan azt tartják, hogy oroszhegyi határ kútjából ered a patak. Dombokkal tagolt táj fő kereskedelmi útvonalai a Fehér-Nyikó és a Nagy-Küküllő völgyeiben haladnak. A településeket körülvéő hegyek már dombokká szelődülnek. A magasabb tetőket, dombokat, melyek a Nyikó menti völgyet körülölelik: Firtostető 1062 m, Lázhely 1009 m, Szilas 986 m, Rez 932 m, Várhegy 825 m, Gordon 845 m, Kalanda 845m. (INTERNET6, 2022)

Furu Árpád gyűjteményében arról olvashatunk, hogy Erdély népi építésze igen gazdag.

“Földrajzi, társadalmi, kulturális és etnikai tagoltsága révén Erdély népi építésze településképi, udvarhasználati, funkcionális, szerkezeti, illetve formai szempontból egyaránt változatos és összetett.” (FURU, 2017, old.: 58) Ezen kijelentés a Nyikómenti településekre is teljesen igaz. A házlakók őrzik az évszázados hagyományokat, kicsi székely házak ma is rendezettek, székely kapuk ékesítik a falvak látképét és gazdagítják a ránk hagyott örökséget.

Bátky Zsigmond és Barabás Jenő táji tagolódásra vonatkozó összegzéseiből kiindulva Balassa M. Iván 1997-ben megállapította, hogy „a földrajzilag erősen tagolt, etnikailag sokszínű Erdély magyar falvainak építésze a 20. századra több kistáji formára oszlott. Ennek előzménye a 18. században az a két, illetve három építészeti övezet, melyek nem kizárt, hogy már akkor is kisebb egységekre oszlottak, vagy legalábbis magukban hordozták ezek csíráit”. (FURU, 2017, old.: 304)

1. ábra: Nyikómente

Forrás: fotó Tóth András

„Ha egy vasárnap átutazol e völgynek sűrűn egymást érő falvain; a szerény tiszta házaknak kaczéron ékitett galambbugos kapuinál a házak előtt szokásos kis virágos kertben*, vagy a kapuk mellett elmaradhatlan fedeles ülőpadokon*, mindenütt láthatod ezen magyar mezben diszes alakokat, kik szendén mosolyognak reád; kikkel ha szóba állsz, annyi természetes ész, s azzal páruult kellemet találsz, mennyit bizonynyal Europa egyik iskolázott népénél sem; mert a magyar, de főként a székelynél meg van a keleti népeknek azon sajátsága, hogy a természet éles ésszel, józan felfogással, s egyenes lélekkel ruházta fel; oly szép, kellő kiművelés és fejlesztés által dicsővé, nagygyá váló tulajdonok, minőkkel a nehézkesebb gondolkozásu, s lomhább véralkotu nyugoti népek nem birnak. És ez előnyös különbséget azonnal felismerheti az, ki e nép életét szokásait és

jellemét tanulmányozza, ki pedig azt teszi, bizonynal büszke önérzetet meríthet székely népünknek közelebbi ismeréséből; s örömmel győződhetik meg arról, hogy itten a népfőnségnek ritka nemes magvai vannak elhintve, melyek a szabadság és népnevelés éltető sugarainál egykor még nemesebb gyümölcsöket fognak érlelni.” (ORBÁN, 1982)

A fent olvasott sorok a mai nap is helytállóak, olyan szívesen olvasom el többször is e sorokat, hogy úgy véltem ezt meg kell, osszam a dolgozatomban. Nyikómentén végighaladva Székelyföld szívében találja magát az erre járó.

1.1 Saját cél

Sokat foglalkoztat a vidék, a települések helyzete, kialakulásuk, fenntarthatóságuk, értékeik-eszményeik megőrzése, a kultúra, a szokásrend fenntarthatósága. Nem utolsó sorban az, hogy a falvak ne kerüljenek az elnyomás alá, olyan gondolati képbe, amely egyfajta, nem „trendi, ciki, szegényes” vidéken élni. Csurgó Bernadett 2013-ban kiadott leírása szépen taglalja a “Vidéken lakni és vidéken élni” művében az élethelyzetet.

Számomra vidéken élni nem csak egy élethelyzet, számomra életélmény most is, ugyanúgy, mint gyerekkoromban. Úgy érzem, hogy elsősorban ezért is választottam a vidékfejlesztési szakot, mert fontos tennünk a vidéki települések fenntartásáért, a felmenőinktől ránk hagyott földterületeink, erdőink, megőrzéséért, megműveléséért. Mindig a soron következő generáció a felelős a jelenlegi helyzet és a jövőbeni állapot kialakulásáért.

Dolgozati témaként ezért is választottam olyas valamit, ami tényleges belső rálátást biztosít egy település nem utolsósorban a szülőfalum belső folyamatainak működésére. Több szempontból is elemezem a település helyzetét, működését (részben) a rendszerváltás óta- napjainkig, valamint egy kis jövőképet is állítok fel, hogy bizonyos megtett vagy meg nem tett lépések esetén mi várható az én meglátásom szerint.

A témakörök, amelyek úgy gondolom fontosak és nagy befolyásoló tényezők a község életében és szívesen kutakodtam utána a dolgozatom megírása közben a következők:

- Önkormányzat működése/ a falu saját maga rendezi adminisztrációját, vagy nagyobb község-egység részeként? Ebből származó előnyök-hátrányok.
- Mi az, amiben a község döntést hozhat?
- Miben függ a megyétől?
- Melyek azok a problémák/ fejlesztési lehetőségek, amikről helyben lehet döntést hozni?
- Oktatás helyzete –múltban, jelenben és mi várható a jövőben?
- Népvándorlás-nép szaporulat-elhalálózás az elmúlt években.
- Egyház helye és szerepe a falu életében.

- Egészségügy
- Vannak-e olyan szervezetek, alakulatok, amelyek segítik a település életét: önkéntes tűzoltó alakulat, polgárőrség?
- A lakosság szerepe a településen, van-e beleszólási joguk bizonyos döntések meghozatalában, szerves részei-e a településnek, vagy csak adófizető állampolgárok?
- Hogyan alakult a kosárfonási szakma, mint megélhetési lehetőség az elmúlt években?
- Van-e kapcsolat az infrastruktúra és az elvándorlás között?
- Van-e kapcsolat a marketingismeret és a helyi termékek eladási száma között?
- Milyen hatással van a kisgyerekes szülőkre a napközi otthon hiánya egy adott térségben?
- Nem változott az elmúlt évtizedben a község határvonala.
- A fiatalok és az idősek motivációja eltérő

Ezek témák kidolgozásához számos adatgyűjtésre-információra volt, szükségem a helyi siménfalvi önkormányzattól, a megyei statisztikai hivaltól, valamint számos szakirányú leírás is szükséges volt, sok hozzáértő és érintett személyt felkerestem, próbáltam mélyre ásni, több-kevesebb sikerrel sikerült is. Nagyon sok írásos anyagot nem találtam e tájról, annál inkább sikerült nagyon sok személlyel beszélnem, akik a rendszerváltástól napjainkig tudtak hasznos információval szolgálni a kutatásom során.

2. Irodalmi áttekintés

2.1. Település Mi a település? A falu szó értelmezése

Mindaddig nem szeretném Siménfalva község részletes bemutatását elkezdni, míg nem fogalmazom meg mi is a település, község mit takar e két szó. Számos szakirodalmat áttekintve a következő megfogalmazásokra bukkantam:

„A település önálló, más elemi térszerveződéstől elhatárolható egység. Olyan nagyságú különálló lakóhely, vagy lakóhelyek összefüggő csoportja, amelynek helye, földrajzilag leírható neve van, és amely emberek vagy embercsoportok állandó lakóhelyéül szolgál és más településektől egyértelműen elhatárolható.” (BELUSZKY, 1973)

Egy embercsoportnak, az embercsoportok lakóhelyének és munkahelyének térbeli együttese. (MENDÖL, 1963)

A település mindenekelőtt meghatározott emberi közösség, annak lakó-és munkahelye, társadalmi igényei, elvárásai, funkciói kielégítésének színtere. (KŐSZEGFALVI et al., 1978)

Egy meghatározott funkciót betöltő, teljesítő területi képződmény, ahol az ott élő emberek élet és mozgástere kialakul. (MATEIKA, 1988)

A *falu* szó jelentése: a *falu* szónak többféle jelentése van és mindenik előfordul a magyar nyelvhasználatban. Mást jelent a politikában, a köznyelv használatban és mást a tudományos megközelítésben. A *falu* szó egyet jelent a parasztsággal, a vidékkel, mezőgazdasággal a szociológiai és a politikai szóhasználatban. A köznap nyelvhasználatban a *falu* városi joggal nem rendelkező belterületet jelent, kis lélekszámú lakossal lakott település. Itt a hangsúly a belsőségen van ezért is vannak az erre utaló kifejezések „bent a faluban” „falu széle, határán”. A *falu* tudományos megközelítése a közterületek a rajtuk álló középületekkel, a lakóterületek a rajtuk álló épületekkel, utakat, valamint kerteket, mezőgazdasági területeket, erőket foglal magába. Ezek mellé természetesen társulnak az itt lakó emberek, akik együttesen alkotják az itt élő társadalmat. Ezért is fontos figyelem előtt tartani, hogy a *falu* tehát társadalmi és települési egység.

2.1.1 A települések szerkezete a klasszikus településmorfológiai típusok

A települések belső szerkezetét tekintve megkülönböztethetünk kétféle vizsgálati típust. A klasszikus morfológia az alaprajzi típusokat utcahálózat vizsgálat alapján különíti el, a funkcionális morfológia a települési szerepkörök térbeli rendjét vizsgálja.

2.1.2. A település hasznosítás módja szerinti megkülönböztetése

A települések megkülönböztethető hasznosítás módja szerint, két-három kategóriába sorolva: állandó település, szezonális település, valamint ideiglenes település.

Az első kategóriát elemezve beszélhetünk az *állandó település* megnevezés alatt az olyan településekről, ahol a lakóhely és a munkahely mozdulatlan nem szükséges a helyet elhagyni,

helyhez kötött egyszóval. Ezen belül azonban három kategóriát szükséges megemlíteni a megkülönböztetés végett a falut, a várost és a magányos települést, amelyet szórványtelepülésnek is neveznek.

A második kategóriában a *szezonális település* kategória alatt azt értjük, hogy állandó jelleggel épült, de csak szezonálisan használt épületek, szállások (pl. nyaralótelepek, hegyi pásztorkunyhók) vannak e szezonálisan látogatott településeken.

Ideiglenes település ritka az előfordulása, mivel hogy a nevében is már mutatkozik ideiglenes célra létesítették, ilyenek lehet a kutatóállomások, vagy ásatások során kijelölt területek.

Földrajzi fekvés szerint a település lehet:

- Dombvidéki település
- Síkvidéki település
- Hegyvidéki település

Lakótelepülések száma szerint a település lehet:

- Csoportos település
- Magányos település

Csoportos település alatt azt értjük, hogy több házból álló területek alkotnak egy falut vagy várost, ahol a lakóhelyek esetleg gazdasági telepegységes (falu viszonylatban) térben alkotnak egy egységet.

Magányos(magános) település ezek a települések legfeljebb mindössze pár épületből álló szórványtelepülések, általában mezőgazdasági funkciót töltenek be pl. farm, tanya.

Alaprajz szerinti település lehet:

- Szabályos (sakktábla alaprajzú)
- Szabálytalan (halmaztelepülés)
- Vegyes beépítésű

A klasszikus morfológia az alaprajzi típusokat utcahálózat vizsgálat alapján különíti, el ez elsősorban a falvakat jellemzi, a városok többféle alaprajzi típus szerint állapíthatók meg, ugyanis többféle alaprajzi típus keveredik, így áll össze a típus keverek mely jellemez egy várost.

Vegyes beépítésű települési típusokat a régebbi településformák, valamint az újabb szabályos alaprajzú települések keverékének ötvöze határozza meg.

Településhálózatban betöltött funkció szerint lehetnek:

- Falvak
- Városok

E kettő megkülönböztetése néhány funkció alapján. A *fahvák* alapfunkciókkal rendelkeznek, mint pl. háziorvos, iskola, vegyesbolt. Ezzel szemben a *városok* központi funkcióval rendelkeznek ezek pl. kórház, középiskola, egyetem, áruház.

Népességszám szerinti megkülönböztetések:

- Község 5 ezer fő felett nagyközség, 5 ezer fő alatt község
- Kisváros 5-20 ezer fő között
- Középváros 20- 100 ezer fő között
- Nagyváros 100 ezer fő felett
- Metropolis 1 millió fő felett

Gazdasági jellegüket tekintve lehetnek:

- Ipari települések
- Mezőgazdasági települések
- Szolgáltató funkcióra szakosodott települések

Gazdasági jellegüket tekintve csak két településformát emelek ki.

Ipari települések: iparvárosok, nagy számban ipari üzemek működnek, az itt lakók el tudnak helyezkedni, megélhetést biztosítva önmaguknak.

Mezőgazdasági települések: ide tartoznak az agrárvárosok és azok a települések, ahol mezőgazdasági tevékenységet folytatnak nagyobb százalékban és ez biztosítja a megélhetést.

2.2 A község fogalma

A község politikai és jogi kategóriában említhető. Épp ezért a község egy olyan településből vagy településekből és lakatlan településrészekből álló névvel ellátott területi egység, amely államigazgatás alatt áll. Meghatározott területet jelent, melynek határa, területnagysága, meghatározott minimális számú népessége van. Ennek ellenére minden község helyi önkormányzat is népességszámtól és mértétől függően. Ebből fakadóan a község tehát közigazgatási intézményrendszert és területen működő politikai intézményrendszert is jelent. Ezeket alapul véve tehát a községnek intézményei, szervei, jogai, szervezetei, választópolgárai, tisztviselői és nem utolsósorban feladatai vannak.

„Warren amerikai szociológus szerint a közösségnek öt funkciója van az életünkben:

1. *A szocializáció,* melyen keresztül a közösség bizonyos értékeket olt tagjaiba, olyanokat, amelyek a leginkább az adott kultúrában érvényesek.
2. *A gazdasági boldogulás:* a közösség biztosítja tagjainak a megélhetést.
3. *A társadalmi részvétel:* a közösségben biztosítja tagjai számára a társasági, társadalmi élet lehetőségét, a jogok és kötelességek gyakorlását.

4. *A társadalmi kontroll* is a közösség funkciója. A kontroll alapját a közösség értékei és normái jelentik, valamint a közügyei iránti elkötelezettség és felelősség.

5. *A kölcsönös támogatás*, s az ahhoz vezető együttműködés, mely folyamat segítségével a közösség tagjai megvalósítják azokat a feladatokat, amelyek túl nagyok, vagy túl sürgősek ahhoz, hogy egy egyedülálló személy kezelni tudja. E funkciót a szolidaritás funkciójának is szokták nevezni.” (INTERNET4, 2023)

2.3 A község és a város megkülönböztetése

„A *város* államigazgatási értelemben egy vagy több településből és lakatlan területrészekből álló, jogilag és térképen egyaránt egyértelműen elhatárolt, jogszabály által városi jogállásúnak minősített és névvel ellátott államigazgatási területi egység.” (SIKOS et al., 2013)

A városok két csoportra oszthatók közigazgatási jogviszonyai alapján megyei jogú városok, valamint egyéb városok. Az utóbbi az, amely törvénybe nem rögzített jogokkal rendelkező város.

„A *község* közigazgatási szempontból a városnál alacsonyabb rangú, önkormányzati joggal felruházott, jogilag és térképen is egyértelműen elhatárolt, jogszabály által községi jogállásúnak minősített és névvel ellátott államigazgatási területi egység.” (SIKOS et al., 2013)

A falut a községtől elsősorban az különbözteti meg, hogy a falu település földrajzi fogalom, míg ezzel szemben a már fentebb említettem megfogalmazások alapján is a község politikai és jogi kategória.

A község és falu viszonyáról és e kettő kapcsolatáról bővebben olvashatunk Enyedi György gyűjteményeiben. Ilyen pl. a lentebbi sorokban idézett fogalmi megközelítései

Pár évtizeddel ezelőtt a közigazgatásban számottevő központosított folyamatok játszódtak le. Ez számottevő alakulást eredményezett a falusi népesség szociális valamint demográfiai adatait figyelembe véve. Falvakról elköltöztek az értelmiségiek, a fiatalok, vezetők. A szellemi dolgozók városokban és a fővárosban költöztek. Ezért is országos viszonylathoz képest nagyon kevés a községekben, falvakban a jelenlétük a városi jelenléthez képest. A települések iskolázottsága, társadalmi struktúrája, szakképzettsége, jövedelmi- anyagi helyzete megváltozik. Ezek a falvak elnépesedés fele haladtak, változnak a demográfiai viszonyok. Az elnépesedés a kis falvakra jellemző, mely a hetvenes évek után számottevően felgyorsult. A mezőgazdaság átszervezése, vidéki iparosítás, ezek modernizációja következtében a munkanélküliség szintén a központi települése felé irányították a térbeli és időbeni mozgásokat.

„A területi egyenlőtlenségeket meghatározó dimenziók alapján egyértelmű a falu- várossal szembeni társadalmi hátránya. Mégsem állítható, hogy város kizsákmányolja a falut.” (ENYEDI, 1986, old.: 22) „Enyedi György szerint nem volt világos, hogy a különböző településekről milyen

arányban vonják el a településfejlesztési hozzájárulást és hogyan, milyen csatornák révén osztják azt el.” (ENYEDI, 1986, old.: 21)

„A falu, város közötti konfliktusok, létező területi egyenlőtlenségek alapvető oka a redisztributív állami és politikai struktúra, amely kijátszotta egymás ellen a településeket, amely olyan helyzetet teremtett, hogy a települések csak egymás rovására juthattak hozzá a fejlődés eszközeihez.” (INTERNET7, 2023)

Számos társadalomtudományi ágazat foglalkozik a települések, valamint településhálózati egységek vizsgálatával. Ezek közül kiemelnék párat: a településszociológia, történettudomány, építészet, településföldrajz, településstatisztika, igazgatástudomány.

- *Településszociológia* a szociológia módszerével kutatva a lakóhelyek társadalmának térbeni és időbeni folyamatait kutatja. A szociológia önmagában a humán tényezők kapcsolatrendszerével és azon tényezők összességével foglalkozó tudomány. Ennek egyik ága a településszociológia
- A településeket időbeni változásukban vizsgálja *történettudomány*. Ezen vizsgálatok alatt folyamatosan jelen vannak az állam és település viszonyának kérdései, valamint a hatalommegosztás.
- *Építészeti* vizsgálat során a társadalmi igények és működőképesség funkcionális tagozódása kerül előtérbe a vizsgálat során.
- *Településföldrajz* a társadalomtudomány társadalom földrajzi ágához tartozik. A települések földrajzi jellegét, környezetét, települések működésének térbeni sajátosságait, lakosságuk társadalmi-gazdasági jelenségeit vizsgálja.
- *Településstatisztika* adatokat szolgál a lakásállományról, a lakónépességről, gazdasági szervezetekről, a helyi foglalkoztatásról. A statisztika számbavételi egységként kezeli a települést, amelyre aztán a szakmai információkat vonatkoztat.
- *Igazgatástudomány* a településigazgatás kiemelt vizsgált kérdéskörei a település működése, működtetése, a települések közti munkamegosztás és irányítás, valamint a igazgatási egységek száma.

2.4 Vidékfogalom

„A vidékfogalom meghatározása olyan vitakérdés a nemzetközi irodalomban, amely a ’70-es és a ’80-as évek fordulójától végigkísérte a vidékkel foglalkozó tudományok történetét. A fogalmi vita kezdete a vidéktudományoknak, és különösen a vidékszociológiának a szemléletváltásához kapcsolódott. A vidékszociológia a váltást megelőzően elsősorban a második világháborút követő, intenzív mezőgazdasági modernizáció kérdéseivel foglalkozott. Hajlamos volt arra, hogy mindent, ami nem illett a modernizáció modelljéhez, a fejlesztés tökéletlen kivitelezésének tulajdonítson és

abban ne a vidékfejődés lehetséges alternatíváját fedezze fel” (MARSDEN 2006), cit. in” (KOVÁCH, 2012, old.: 14) E sorokat olvasva én is azt tapasztaltam, hogy a vidékfejődésnek számtalan formáját lehet párhuzamosan fejleszteni, a jelenkor elvárásainak megfelelően. Valamiért mégis azt tapasztalom beragadt a fejlődés, más társadalmi normák kerültek előtérbe, s ebből mégis az egyének hiányoznak.

2.5 Önkormányzat és a főbb feladatkörök

Az Önkormányzat a „jogok birtokosait” latin szóból ered. Korlátozott autonómiára utal, a közösségek megtarthatják saját helyi önkormányzataikat. Az Önkormányzat egy államon belül nagyobb egységek, települések, területek, saját irányítási intézmények önállóan választott irányító szervezete, amely a helyi érdekeket képviseli, főbb szervezeteket nem érintő ügyeket ő végzi ilyen pl. egészségügy, iskola, vallási ügyek. Az önkormányzat saját maga dönthet a helyi adók meghatározásáról. Egy önkormányzat vezetője a polgármester és a jegyző.

Önkormányzatok hatékony működéséhez hozzájáruló 4 főbb feladatkörök szerint csoportosítható:

- Közfeladatok ellátása
- érdekérvényesítés, érdekképviselés
- a meglévő erőforrások kihasználása
- a jövő biztosítása

Bővebben taglalva ezek a feladatkörök a következőket jelentik:

Közfeladatok ellátása: bizonyos közfeladatok ellátása a saját valamint a hozzájuk rendelt területeken egyaránt az önkormányzat által előírt törvény alapján. Az adminisztratív feladatok nagy részét átvállalta az önkormányzat bizonyos szakterületek terén, ilyen pl. az egészségügy, közoktatás és szociális ellátás.

Érdekérvényesítés, érdekképviselés: az adott térségben a választó polgárok a helyi döntéshozókra bízzák a választók érdekeinek képviselését.

Meglévő erőforrások kihasználása: a meglévő erőforrások kihasználás igen fontos, hiszen minden település rendelkezik, vagy rendelkezhet számos erőforrással, ezek az erőforrások nagyban befolyásolhatják az adott település életét. A nem kiaknázott erőforrások is szintén befolyásoló hatásúak lehetne, egyértelműen negatív viszonylatban.

Meglévő erőforrásként tekinthetünk humánerőforrásra, az adott településen, amellyel az önkormányzat rendelkezik. A lakosok bevonása, nagyban befolyásolja a helyben maradáást, valamint ösztönzi további lakosok bevonását. Sajnos napjainkban azt tapasztaljuk, hogy a településeink nem képesek a helyben maradásra bírni az ott lakókat, ugyanis pl. vidéken nagy a munkanélküliség aránya. Különböző infrastrukturális erőforrásra pl. tömegközlekedés, oktatási

intézmény, egészségügyi ellátás. Társadalmi-gazdasági körülményekre, itt figyelembe vehetők altalajkincsek gazdasági viszonylatban. Település szerkezetét tekintve, mennyire könnyen megközelíthető az adott település. Annak tekintetében, hogy központi elhelyezkedésű, vagy határ peremre eső.

Jövő biztosítása: A fenti sorokban leírtak együttese, ennek figyelembevétele, és ezeknek ésszerű alkalmazása és kihasználása együttesen hozzájárul a jövő biztosítására. Az erőforrások kihasználása, a közérdekek érvényesítése, valamint a közfeladatok hatékony és egyben minőségi ellátása a végső célja. Ha közösségek építése, fenntartása és élhetőségi feltételeinek biztosítása kerül előtérbe, akkor ez a biztos út a cél fele.

2.6 Siménfalva község, ezen belül Siménfalva mint település

Siménfalva Község Erdély ezen belül Székelyföld szívében, Hargita megyében a régi Udvarhelyszék és Keresztúrszék között található.

Az alábbiakban összefoglalnám Siménfalva község "régmúltját" és jelenét. Kitérnék egy pár mondat erejéig a község rövid bemutatására. A fent leírtak alapján a falu morfológiáját tekintve hosszú történeti folyamat eredménye, ezért is szabálytalan formakincssel rendelkezik, ez ugyancsak elmondható a község más településeire is. Gazdasági jellegét tekintve mezőgazdasági település, de önálló igazgatási rendszerrel bír, valamint kereskedelem, oktatás és egészségügyi feladatokat is ellát. Község, amely közel 4000 fős lakossal van nyilvántartva.

A német szakirodalom szerint Strassendorf kifejezés illik rá, vagyis *útifalu*. Teljesen igaz erre a szakirányú leírás, ugyanis a település egy rajta átfutó út két oldalán helyezkedik el. Ebben az esetben szó szerint is értendő az út menti falu megnevezés. Viszont „patak menti falvak” leírásai érvényes egy időben rá.

Gyöngyösi János gyűjteményében is hasonlókat lehet olvasni a településről, így vallja: „Siménfalva az Alsó-Nyikó mente legnagyobb települése, közigazgatási központ 14 falut foglal magában. Formáját tekintve az úti- és a leágazó falu típusának keveréke. Közigazgatásilag a terület Hargita megyéhez tartozik. A fehér Nyikó mindkét partján elterülő, 340-450 méter tengerszint feletti magasságban fekvő település formáját tekintve az úti- és a leágazó falu típusának keveréke.” (GYÖNGYÖSI, 2006)

A falu első írásos említése 1333. évi pápai tizedjegyzékben találjuk. A falu neve a Simjén régi magyar személynévnek és a birtokos személyranggal ellátott falu főnévének az összetétele. Az első biztosan Siménfalvára vonatkozó adat 1566-ból maradt ránk, amikor János Zsigmond hadában részvett 10 siménfalvi lófőt jegyeznek Siménfalváról (Semijenfalwa).

Kiterjedése 11,618 hektár. Ebből néhány fontosabb számadat felosztva: szántó föld: 3274 ha, legelő 1160 ha, kaszáló 3370 ha, gyümölcsös 219 ha, erdő 2946 ha, tó és mocsár 101 ha, ingatlan

területek 235 ha. Lakosság száma 3776 személy a községben. Székelyudvarhelytől 22 km, Székelykeresztútról 7 km távolságra fekszik. Siménfalva az Alsó-Nyikó mente legnagyobb települése, közigazgatási központ.

Forrás: Az adatokat a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján írtam.

1. táblázat: Siménfalva község települései

Siménfalva község települései				
Román név	Magyar név	Összlakosság(db)	Magyar lakosság(db)	Magyarok aránya(%)
Șimonești	Siménfalva	1,092	1,046	98%
Rugănești	Rugonfalva	774	735	97.10%
Cobățești	Kobátfalva	421	413	98.60%
Mihăileni	Székelyszentmihály	420	417	99.50%
Tărcești	Tarcsafalva	201	197	98.50%
Cădăciu Mare	Nagykadács	151	150	99.30%
Medișoru Mare	Nagymedesér	144	115	82.10%
Bențid	Bencéd	141	138	100%
Cehețel	Csehétfalva	126	123	100%
Turdeni	Tordátfalva	93	92	100%
Cădăciu Mic	Kiskadács	84	82	100%
Chedia Mică	Kiskede	57	53	96.40%
Nicoleni	Székelyszentmiklós	51	51	100%
Chedia Mare	Nagykede	21	21	100%

Forrás: Sajtát szerkesztés a (INTERNET2, 2023) alapján

2. ábra: Siménfalva község és a hozzá tartozó 14 település

Forrás: (INTERNET⁶, 2022)

Ezen a vidéken ősidők óta székelyek laknak, akik ma is hűen őrzik hagyományaikat, népszokásaikat. Erre a tájra jellemző házakat, portákat lehet megcsodálni az arra járó érdeklődőknek. A táj változatos domborzata lehetőséget nyújt gyalogtúrázni, horgászni, bicikli túrázni, akár a motorsport kedvelőinek is alkalmas ez „dombos” erdős tájegység a kikapcsolódásra. A télisport kedvelőinek is van lehetőségük a tetők, dombok, dűlők kihasználására. Számos védett állat és védett növény megtalálható a környéken. Védett állatok szempontjából már e térségekben túlszaporulatot is mutatnak. Védett növényeinkre meg nem fektetnek kellő figyelmet az én véleményem szerint. Természeti értékeiben „gazdagnak” mondható vidék.

2.6.1 Hírességek

Ezen hírességek, csak a Siménfalvi településre vonatkozóan, nem a község területére kiterjedve végzett felmérés.

Székely Mózes (1550-1603) erdélyi fejedelem Siménfalván kapott birtokot, ezen később kastélyt építettek, amit 1805-ben le is bontottak. Székely Mózeset tartják az egyetlen székely származású fejedelemként nyilván. A feljegyzések alapján az is feltehető, hogy siménfalvi származású, de mind e mellett még két feljegyzés Székelyudvarhelyt, valamint Lövéte települést is említi mint szülőhely. Itt született 1880-ban Elekes Dénes dr., ügyvéd, földbirtokos, a Székelykeresztúri unitárius főgimnázium felügyelő-gondnoka. Siménfalván született 1832-ben a mai iskola nevét viselő

Marosi Gergely, aki székelykeresztúri unitárius főgimnázium igazgatója volt, az iskola 1990-ben vette fel nevét. Marosi Gergely néprajzkutató, pedagógus, fordító is volt.

1868-ban Péter Sándor unitárius lelkész, történész is szintén itt született, valamint 1886-ban Vári Domokos unitárius lelkész, magyar költő, 1935-ben Elekes Ferenc költő, író, újságíró, esszéíró, 1944 Farkas Árpád Siménfalván született, Kossuth-díjas erdélyi magyar író, költő, műfordító. A Magyar Művészeti Akadémia tagja (2005).

2.6.2 Turisztikai látványosságok

Turisztikai látványosságok terén nem mondhatni oly gazdagnak a település, de viszont a történelmi múltra kíváncsi látogatóknak igen csak pompás középkori stílusjegyeket őrző épületek, (udvarházak) és templomok fogadják az erre látogatókat. Mind e mellett a már említett változatos domborzattal bővelkedik, amely szebbnél szebb látványosságot nyújt az erre látogatók számára.

Siménfalva két templom épülettel rendelkezik, felekezeti megoszlás szerint az egyik unitárius templom, a másik református. Székely Mózes féle udvarház telke, valamint a Fazakas kúria, ami még látható.

Református templom: Székely Mózes féle kúria udvarán épült a református templom 1792-ben. A templomot az akkor ott lakó örökösök építették a hívek támogatásával és segítségével, felhasználva a Székely Mózes által lakott kastély épületanyagát. "A templom építést 1807-ben fejezték be. Mennyezete deszkázott. A toronyban két harang van 1910-ben öntötték" (SZENTANNAI, 1999)

A reformátusok lélekszámát tekintve 87 fős gyülekezeatről számol be a tiszteletes asszony.

Unitárius templom: Az Unitárius templom műemléképületként szerepel a nyilvántartásban. A templom a falu nyugati szélén helyezkedik el. 1808-1811 között épült, az az előtti régi templom helyébe, a régi templomtorony alsó kétharmada megmaradt, ezt aztán 1818-ban magasították meg. 1586-ból való a déli bejáratú reneszánsz kőkeret, mely szintén a régi templomból származik. A templomnak a régi időkben is két harangja volt, 1576-ból származott a nagyobbik, a kisebbik Székely Mózes adományából származott az 1585-ből. az utóbbit 1848-as forradalom alkalmával beöntötték ágyunak. Jelenleg is két harangja van az Unitárius templomnak, egy nagyobb és egy kisebb, ezeket Nagyszebenben öntötték 1922-ben.

Az unitáriusok száma 800 főre tehető a lelkésznő elmondása szerint. Sajnos nem mondható mind a 800 aktív tagnak, de valamilyen kapcsolatban áll az egyházközséggel. Vannak személyek, akik csak a szertartások igénylése, teszi ki az egyházzal való kapcsolatot, pl. keresztlő, konfirmáció, temetés. Az aktív egyháztagnak viszont rendszeres templomba járók, hűek egyházukhoz és buzgó híveknek lehet jellemezni.

3. ábra siménfalvi unitárius templom és a település egy része

Forrás: fotó Tóth András

2.6.3 Kulturális tevékenység

A kulturális tevékenység mára már kissé kiszélesedett, de mondhatni főleg az iskolára szorítkozik. Minden évben megszervezésre kerül a tanulói karnevál, iskolai ünnepségek keretén belül a nevezetes évfordulókra való megemlékezések, a hazánkért áldozatot hozó őseinkről. Minden évben sorkerül a “Perefernum” nevű honismereti vetélkedőre. E vetélkedő már pár évtizedes hagyománynak örvend. A községben 1970- es évektől került ez a vetélkedő megszervezésre. Az elnevezés latin eredetű, ami hozományt jelent, itt a községben a VIII. osztály szellemi hozományát jeleni szülőföld ismeretből, e vetélkedőn ennek az ismeretnek a felmérésére kerül sor minden évben. A felnőttek is bekapcsolódnak a kulturális tevékenységekbe, évente megszervezik a színdarabos bált farsang idején, amelyet “házasember” bálnak is neveznek, a fiatalabb generáció szüretibál, valamint karácsonyi illetve húsvéti bált szervez. Pár éve sor került a “falunap” megszervezésre, ahová minden évben szívesen várják az innen elszármazott családokat.

2.6.4 Testvér település

Siménfalva szoros kapcsolatot ápol már évtizedek óta az az 1991-től a Zala Megyei Kölesd településsel. Minden évben szerveznek találkozót, amelyre ellátogatnak úgy Kölesdről Siménfalvára, mint fordítva. Sok barátság született a települések között kialakult kapcsolat révén. Tapasztalatokat osztanak meg egymással, valamint segítik egymást a települések lakói.

Szintén testvérkapcsolatot ápol az Unitárius Egyházközség az Oregon állambeli Salem-i unitárius univerzalista gyülekezettel. E kapcsolat is már évtizedekre nyúlik vissza.

2.6.5 Néphagyomány

Nemcsak Siménfalva, de a község többi település is büszkén dicsekedhetne népi hagyományairól, népszokásairól, főként a tanult szerzett örökségeiről. Ily módon rövid ismertetést tennék a vidékre legfőképp jellemző kézműves foglalkozásról a „Kosárkötés, mint mesterség”

Számos kérdésem felmerült a kosárkötés, mint mesterség, mint szakma, népi hagyomány, kenyérkereseti lehetőség kapcsolatos témakörökben. Kérdéseimre nagyon szívesen és készségen segítségül állt Gergely Ramóna kosárfonó Népművészet Ifjú Mestere. Habár Ramóna családjával és a szüleivel Magyarországon él ő mindig is Siménfalvinak vallja magát.

Összefoglalóban csak Ramóna válaszaira tudok hivatkozni, én ugyanis azon felül, hogy látom a csodaszép és különlegesenél különlegesebb termékeket, nem sokat tudtam mindeddig a kosárkötés múltjáról. Számomra olyan természetes, hogy a vidéken kosárfonás volt nagyon sok családnak a megélhetési lehetőség, hogy szinte fel sem merült, milyen különleges ez a vidék és egyedi, mert nem minden község mondhatja el, hogy ily kiváló mesterséget űznének benne. Viszont az elmúlt évtizedekben ez is változott, mint minden, napjainkban. Ma már nem olyan sok család foglalkozik kosárfonással, ez szembetűnt nekem is, hol ott nem is élem a mindennapjaim a község területén. Számos kérdésre kerestem a választ, többek között mindenikre kaptam is megfelelő választ, valamint az én feltételezéssimmel is számos tény megegyező. Eltérő a megnevezés van, aki kosárkötésnek, van, aki kosárfonásnak említi a mesterséget, de lényegében mindkét megnevezés ugyanazt takarja. A kosárfonás a községben, most már egy évszázados múlttal rendelkezik. Az 1920-1930 években jelent meg a községben. Két „román ember” látogatott egész pontosan Siménfalvára és üveget fontak. Üvegfonással kezdődött a történet a kosárfonás terén. Néhány család társult az említett két személy mellé és kipróbálták, gyakorolták az üvegfonást. A kezdetekben a helyiek, csak télen foglalkoztak üvegfonással, ugyanis csak akkor volt erre idő, az év más évszakiban mezei munkával foglalkozta. Így alakult ki, hogy a helyiek, mint pl. Ramóna nagyszülei fonták az üveget a románoknak, ekkor még nem kereskedtek vele, csak darabszámba gyártották egy megszabott darabszám értékért cserében. (GERGELY, 2023)

4. ábra: Üvegfonás mintadarapok fotója

Forrás: fotó Gergely Ramóna

A családok egymástól ellesték a szakmát, az ügyesebb, leleményesebb embereke kezdtek újabb és újabb fonási technikákat kitalálni, mígnem rájöttek, hogy nagyon sok dolog alakítható, formálható a vesszőből, amivel az üveget is fonják. Saját magukat fejlesztették egymásnak és a gyerekeiknek átadták a tapasztalataikat. Ezek persze még az „internet” előtti évek, amikor még csak a saját vagy épp a szomszéd tapasztalataira hagyatkozhattak. Arra lehetőség, hogy a mesterséget magasabb szinten tanulják, gyakorolják nem volt lehetőség, ugyanis mint szakma sincs nyilvántartva. A tapasztalatok, kézügyességek, fantázia volt a fejlődéshez vezető kulcs. Ez így ment évtizedeken keresztül, kereskedőknek készítettek termékeket, azok az országban, vagy külföldön értékesítették. A rendszerváltás követően a 90-es évek elején nagyszámú kosárfonó család Magyarországra ment dolgozni Tiszaalpárra egész pontosan, hiszen ez a település is híres a kosárfonásról. Időközben a családok visszaköltöztek és tovább adták tapasztalataikat, dolgoztak és dolgoztattak kosárfonókat. Sok család aktívan foglalkozott a kosárfonással, de volt időszak amikor, nem volt kellőképpen jövedelmező, vagy épp fáradtságos munka révén érték el a kellő anyagai forrást, amelyre szüksége volt a családnak így nagyon sok család más megélhetési forrást keresett felszámolva az ezzel való dolgozást, dolgoztatást.

A következőkben leírtak kimondottan Ramóna családjának múltja és jelene, miként lett egy siménfalvi „kislányból” híres okleveles kosárfonó mester. A család szintén a rendszerváltást követően a jobb megélhetést keresve Magyarországra költözött. A családnak mindig többet jelentett a kosárfonás mind csak pénzkereseti lehetőség. Azt is tudni kell ez nehéz fizikai munkát jelent, ahhoz, hogy ez tényleges kifizetődő legyen, ez egy 24 órás munkát igényelne. Számára az

alkotás, a művészet kiemelése magasabb szinten mindig is előtérben volt. Ramóna a mindennapok szakképzésként oktatja a kosárfonást. Számára mindent jelent, azt vallja, ha nincs a kosárfonás, akkor ő nem az aki. Így fogalmaz „gyökerek, tradíció, alkotás, megélhetés, mindennapi kihívás” amit számára a kosárfonás jelent.

Életében egy időben jelen van a múlt, jelen, jövő. Számos kitüntetésben részesítették, számos pályázatot nyert. Ezek közül néhányat kiemelnék mind pl. 2016-ban a Népművészet Ifjú Mestere díjat nyerte el, 2017-ben a Népművészet Ifjú Mestere című pályázatot nyert, 2018-ban Népi Tárgyalkotó Iparművésznek ismerte el a Népi Ipar Művészeti Tanácsadó Testület, 2019-ben megkapta a Magyar Művészeti Akadémia ösztöndíját. Ezek az elismerések több évi munka gyümölcseként tudtak megvalósulni.

Fontos számára, hogy a négy- öt generációs hagyomány ne vesszen a semmibe, és a szerzett örökséget tovább tudja adni. Évente szervez táborokat gyerekeknek, felnőtteknek, valamint részt vesz az országos konferencián- találkozón, amelyet minden év szeptemberében szerveznek meg. Működött egy „nyitott műhely” az arra járó, érdeklődők számára.

(GERGELY, 2023)

Néhány munka, amely Ramóna kézzel készített műveiből származik.

5. ábra: Vesszőből készült termékek

Forrás: fotó Gergely Ramóna

6. ábra Üvegfonás

Forrás: fotó Gergely Ramóna

3. Anyag és módszertan

Adatbázis

A szakdolgozatomhoz kapcsolódó szekunder adatokat a Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatási adatbázisának Területi statisztika fejezetéből válogattam ki valamint a Siménfalvi Polgármesteri Hivatalnál nyilvántartott adatokból kaptam.

Módszertan

A Központi Statisztikai Hivatal Területi Statisztika fejezetéről valamint a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal adataiból összegyűjtött adatok alapján mutatókat képeztem annak érdekében, hogy valós képet kapjunk a község folyamatairól. Ezen adatok bemutatásához táblázatkezelő (Microsoft Office Excel 2010) és szövegszerkesztő (Microsoft Word 2010) programot használtam.

Az elemzés során 2011-2021 közötti időszakot szerettem volna vizsgálni, viszont egyes részeknél éves adat hiányában az intervallum változott, mivel még nincs köztétele a 2022 évi népszámlás országos adatainak változása. Ennek hiányában a Siménfalvi Polgármesteri Hivatalnál nyilvántartott adatokat használtam. Fenntartom az jogot, hogy nem 100%- pontosságúak az általam használt adatok.

Alkalmazott mutatók

Az elemzés során 5 főcsoportot vizsgáltam: **társadalmi, foglalkoztatási, gazdasági és infrastrukturális mutatók, egyéb társadalmi-gazdasági mutatók.**

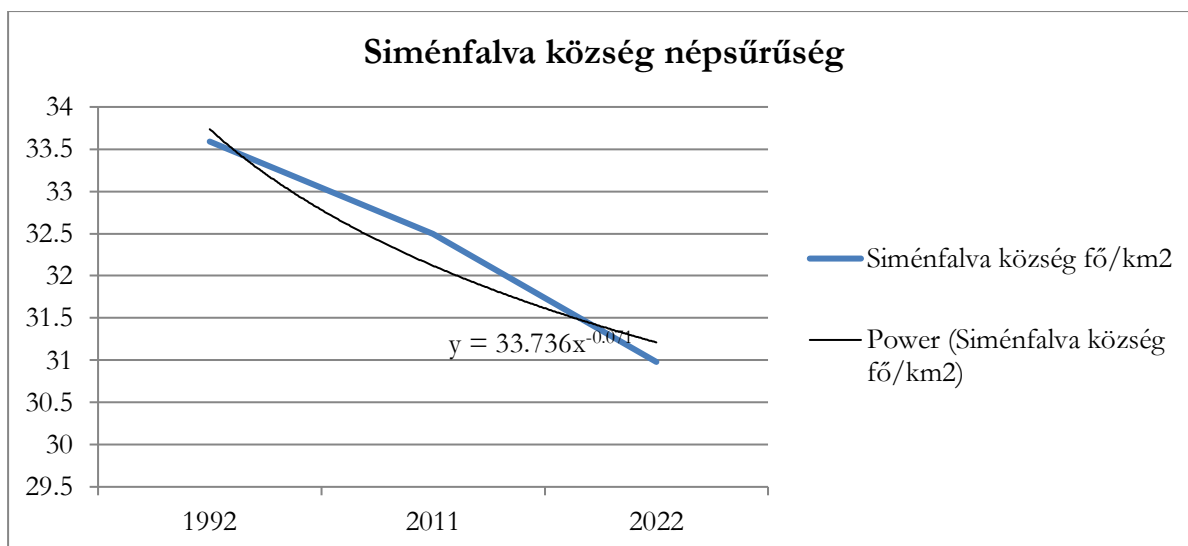
3.1 Társadalmi mutatók:

3.1.1 Népsűrűség

2. táblázat Népsűrűség fő/km²

Év	1992	2011	2022
Siménfalva község	33.59	32.50	30.98

Forrás: Saját szerkesztés a (INTERNET2, 2023) alapján.

7. ábra: Népsűrűség alakulása 1992-2022 között

Forrás: Saját szerkesztés

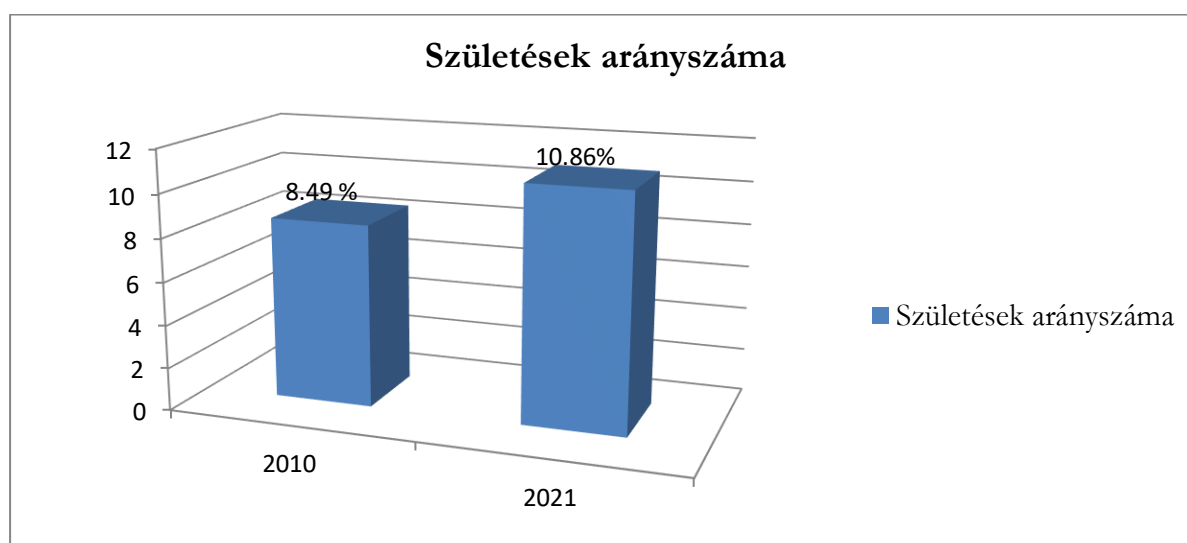
Népsűrűségi adatokat figyelembe véve azt tapasztaljuk, hogy csökkent a község lakóinak a száma. Ennek magyarázataként szolgál a következőkben említett születési illetve halálozási mutatók száma. Ez a két tényező kimutatása is alátámasztja a népsűrűség csökkenését.

3.1.2 Születési arányszám

3. táblázat: Születések arányszáma (1000 lakós/%)

Év	2010	2021
Születések arányszáma (%)	8.49	10.86

Forrás: Saját szerkesztés a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

8. ábra: Születések arányszámának alakulása 2010-2021 között

Forrás: Saját szerkesztés

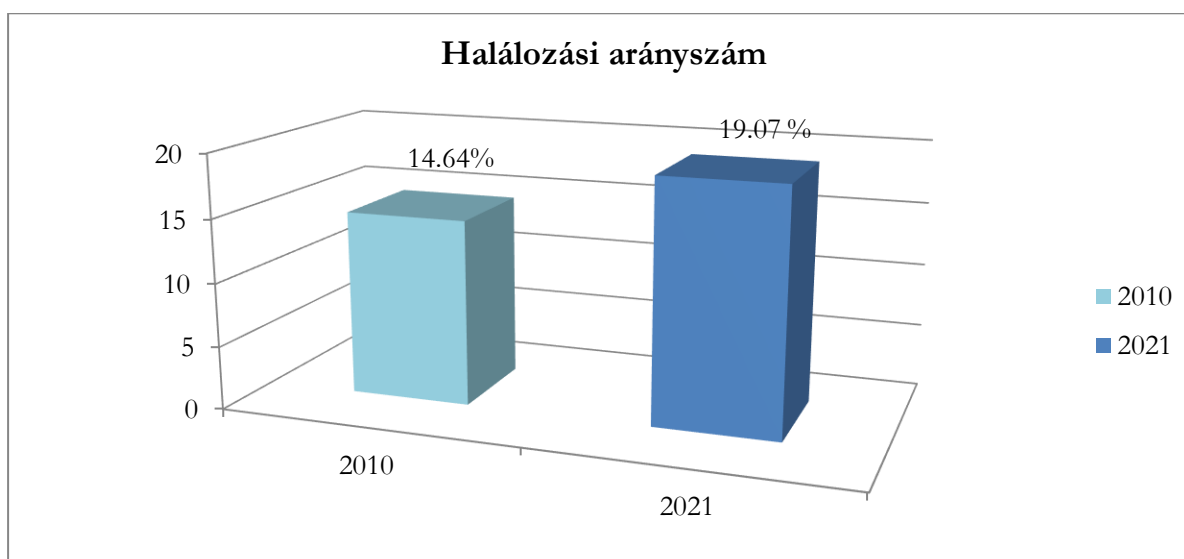
Az egy évtized közötti születési szám növekedést mutat, amely önmagában egy pozitív mutatóként szolgál. Önmagában ez a mutató nem tud reális képet mutatni, így a következő összehasonlítási mutatók szükségesek.

3.1.3 Halálozási arányszám

4. táblázat: Halálozási arányszám (1000 lakós/%)

Év	2010	2021
Halálozási arány szám	14.64	19.07

Forrás: Saját szerkesztés a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

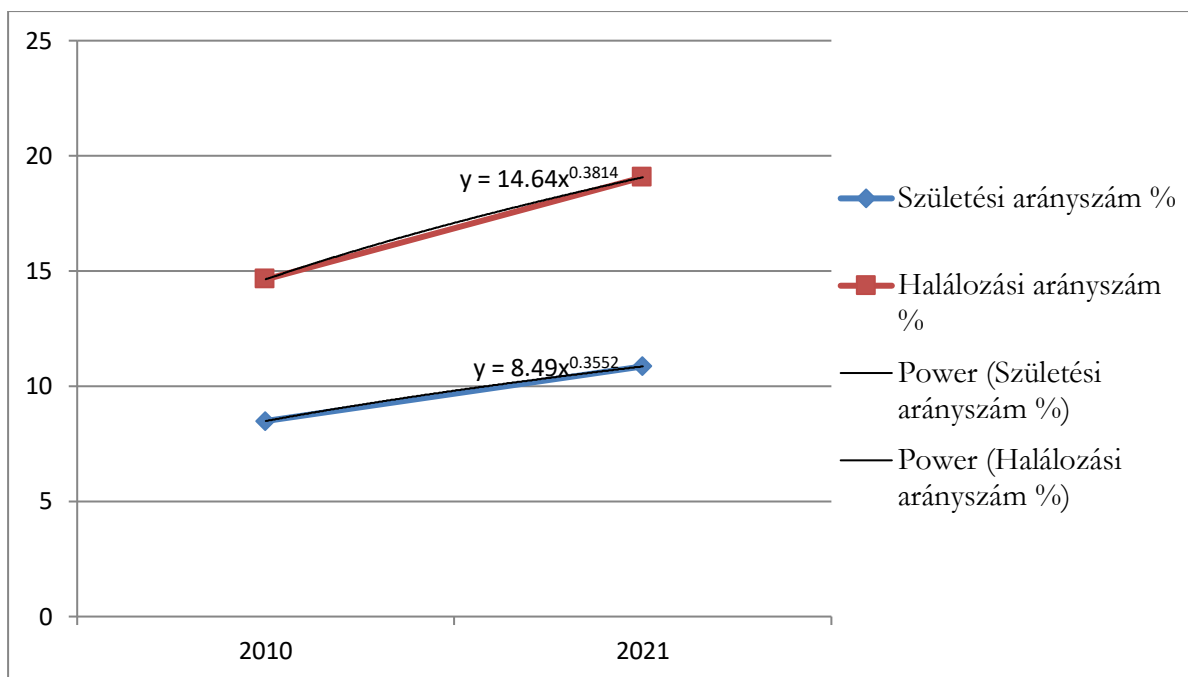
9. ábra: Halálozás arányszámának alakulása 2010-2021 között

Forrás: Saját szerkesztés

5. táblázat: Születési és halálozási arányszám összehasonlítási mutatója (1000 lakós/%)

Év	2010	2021
Születési arányszám %	8.49	10.86
Halálozási arányszám %	14.64	19.07

Forrás: Saját szerkesztés a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

10. ábra: Születési és halálozási arányszám

Forrás: Saját szerkesztés

Az egy évtized közötti születési szám növekedést mutat, amely önmagában egy pozitív mutatóként szolgál. Önmagában ez a mutató nem tud reális képet mutatni, így a halálozási számmal egybevetve, az mutatkozik, hogy hiába nőtt a születések száma, hiszen ez időszakban több volt az elhalálozási szám, ami arra mutat rá, hogy a község lakosság száma csökkent.

3.2 Foglalkoztatási mutatók

3.2.1 Nyilvántartott álláskeresők

A nyilvántartott álláskeresők száma a 2022-es évben 9 személy, ennek 1000 lakósra jutó arányszáma 2.40 %, sajnos előző évekről nem kaptam pontos konkrét adatot.

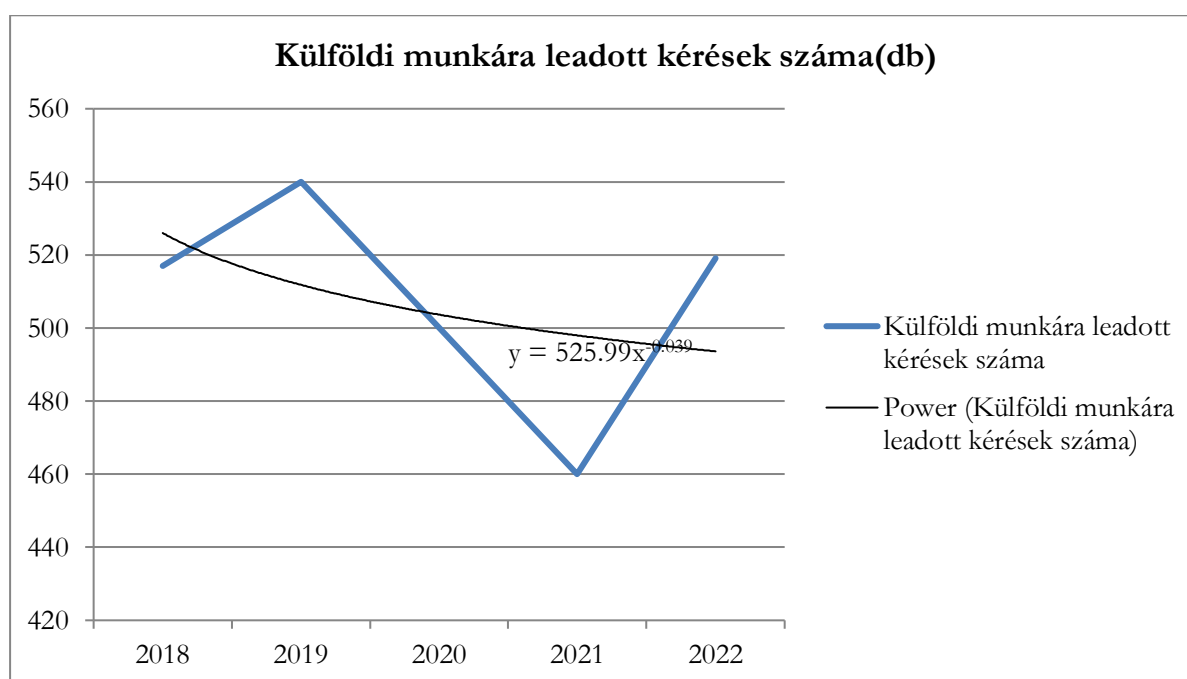
A munkanélküliség száma viszonylag magas a vidéken. Azok a személyek, akik nem rendelkeznek, állandó munkahellyel szociális juttatásban részesülnek, de ez nagyon kevés a létfenntartáshoz. E miatt is nagyon magas a munkaerő vándorlás a községben. A község fiatal generációja külföldre költözött a jobb és könnyebb megélhetést keresve. Számos család és egyedülálló személy elhagyta otthonát a középiskola, akár az egyetem elvégzése után. Hosszabb időre, akár már véglegesen a külföldön letelepedésen gondolkodnak. Főként Magyarországra, Németországba, Svájcba és Dániába költöztek a fiatalok, keresve a könnyebb megélhetési feltételeket. Nem csak külföldre való elvándorlásról beszélhetünk, hanem ide tartozik a helybéli nagyobb városokba való költözés is, hiszen nagyon sok szakképzett személy nem tud a térségben elhelyezkedni, így nem hagyja el otthonát „országát” csak távolabb költözik. Ezen felül minden évben akár több alkalommal is szezonmunkára nagyon sokan elmennek. Tavasztól késő őszig van, hogy a kisebb települések

teljesen kiürülnek. Néhány idős személy marad csak a településen. Község szinten nagyon sok személy külföldi szezonmunkára jelentkezik.

6. táblázat: Külföldi szezonmunkára leadott iktatott kérések (db)

Év	2018	2019	2020	2021	2022
Szezonmunkára leadott iktatott kérések száma	517	540	500	460	519

Forrás: Saját szerkesztés a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

11. ábra Külföldi szezonmunkára leadott iktatott kérések

Forrás: Saját szerkesztés

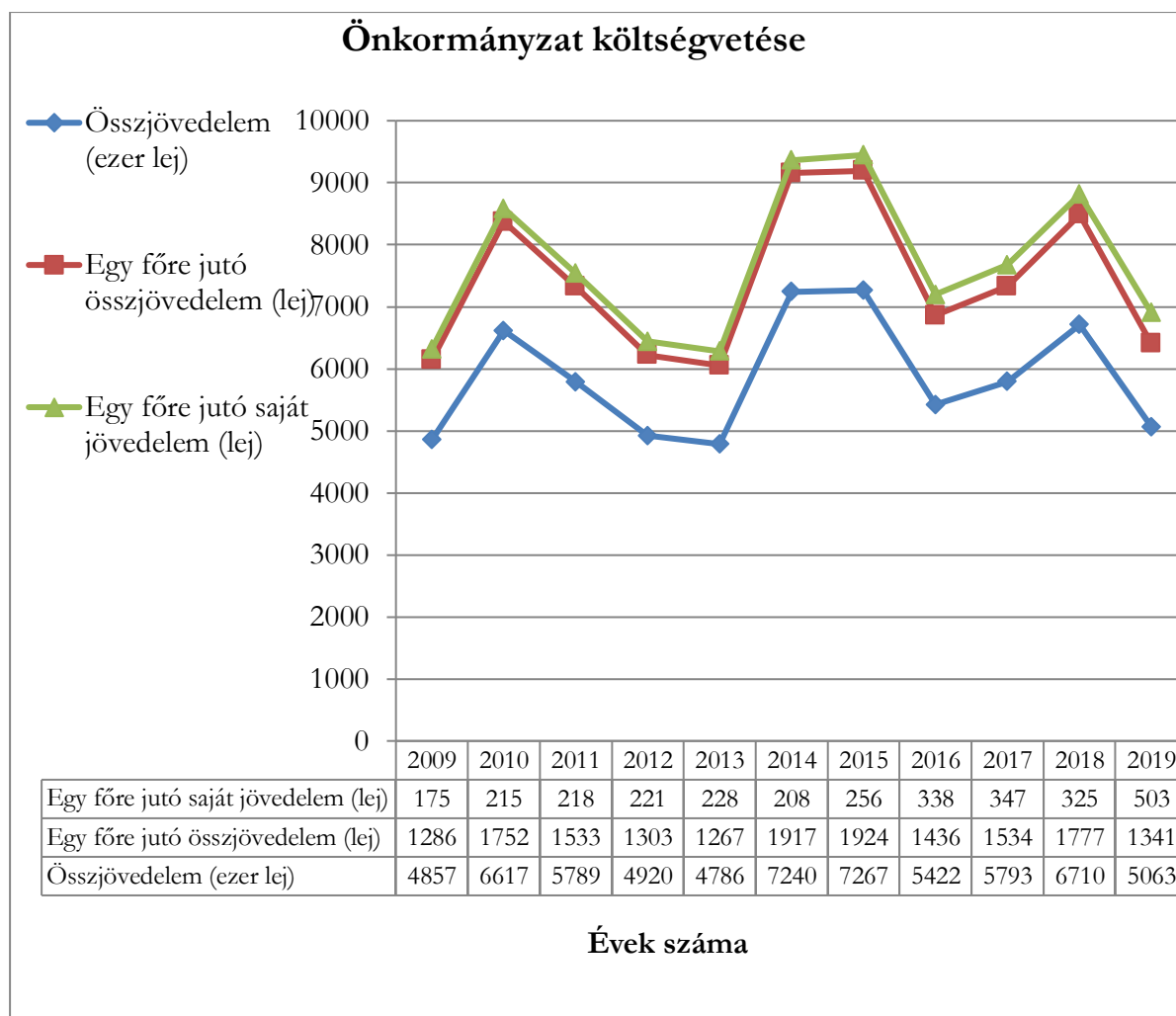
3.3 Gazdasági mutatók

3.3.1 Önkormányzat költségvetése

7. táblázat: Önkormányzat költségvetése 2009-2019 évek között(lej)

Időszak	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Összjövedelem (ezer lej)	4857	6617	5789	4920	4786	7240	7267	5422	5793	6710	5063
Egy főre jutó összjövedelem (lej)	1286	1752	1533	1303	1267	1917	1924	1436	1534	1777	1341
Egy főre jutó saját jövedelem (lej)	175	215	218	221	228	208	256	338	347	325	503

Forrás:Saját szerkesztés a (INTERNET2, 2023) alapján.

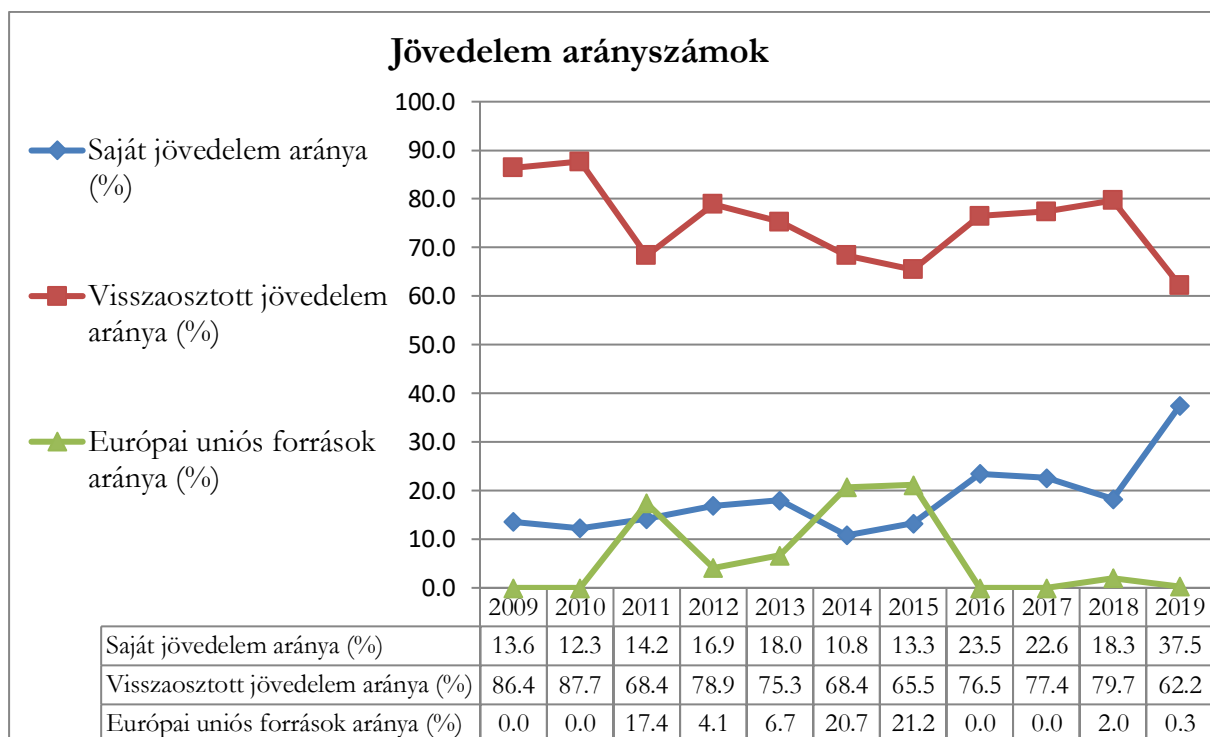
12. ábra: Jövedelem bevétel kimutatása

Forrás: Saját szerkesztés

8. táblázat: Önkormányzat jövedelmének arányszáma (%) 2009-2019 évek között

Időszak	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Saját jövedelem aránya (%)	13.6	12.3	14.2	16.9	18.0	10.8	13.3	23.5	22.6	18.3	37.5
Visszaosztott jövedelem aránya (%)	86.4	87.7	68.4	78.9	75.3	68.4	65.5	76.5	77.4	79.7	62.2
Európai uniós források aránya (%)	0.0	0.0	17.4	4.1	6.7	20.7	21.2	0.0	0.0	2.0	0.3

Forrás: Saját szerkesztés a (INTERNET2, 2023) alapján.

13. ábra: Jövedelem arányszámok kimutatása

Forrás: Saját szerkesztés

3.3.2 Regisztrált vállalkozások

9. táblázat: A regisztrált vállalkozások száma (db) 2018-2022 években

Időszak	2018	2022
Regisztrált vállalkozások	33	34
Össz lakónépesség	3776	3776
1000 főre jutó vállalkozások száma %	9	9

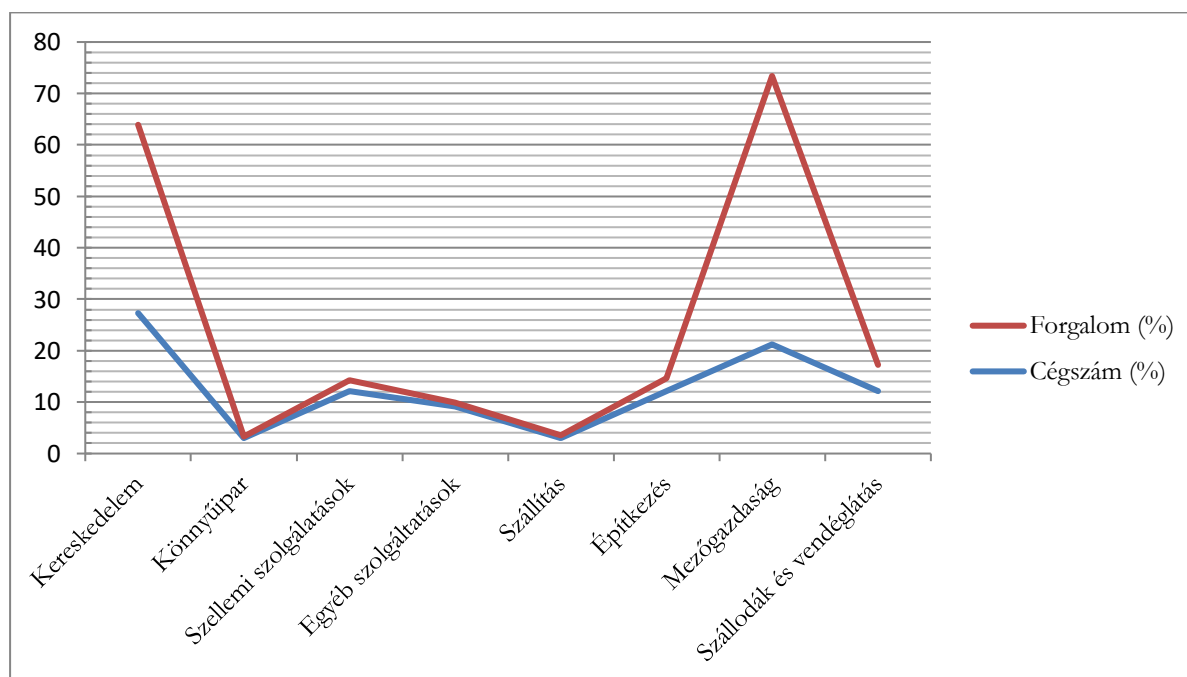
Forrás: Saját szerkesztés a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

3.3.3 Cégek száma és forgalmának megoszlása

10. táblázat: Cégek megoszlása ágazatok szerint (%)

Ágazat	Cégszám (%)	Forgalom (%)
Kereskedelem	27,3%	36,6%
Komplex ipar	0,0%	0,0%
Könnyűipar	3,0%	0,3%
Szellemi szolgáltatások	12,1%	2,1%
Egyéb szolgáltatások	9,1%	0,8%
Szállítás	3,0%	0,5%
Építkezés	12,1%	2,5%
Mezőgazdaság	21,2%	52,2%
Bányászat	0,0%	0,0%
Szállodák és vendéglátás	12,1%	5,1%

Forrás: Saját szerkesztés a (INTERNET2, 2023) adatai alapján.

14. ábra: Cégek megoszlása ágazatok szerint

Forrás: Saját szerkesztés

Község szintű vállalkozások: a munkaerő kínálat a község területén belül elenyésző, azzal szemben, hogy a kereslet jóval nagyobb lenne. A községben nagyipari vállalatok nem működnek. Kereskedelmi létesítmények, kis üzletek néhány alkalmazottal, fodrászat, manikűr-

pedikűr szalonok, de ezekben főként egy két személy dolgozik, saját vállalkozásként. Faipari telephelyek tízfős alkalmazottal. Orvosi rendelő, iskolák, óvodák, faipari telepek, biztosítanak munkahelyet a községben élők számára. Aki esetleg nem tud a község területén elhelyezkedni, vagy épp nem földműveléssel foglalkozik, akkor a közeli városokba járnak dolgozni, varrodákba, tejfeldolgozó üzemekbe, építkezési telepekre. Ezekben az üzemekben az alacsony bérezés a jellemző, mivel tudják, hogy az emberek sajnos a megélhetés miatt rá vannak utalva, alacsony bérért is, de dolgozni. Ezt sajnos ravaszul kihasználják a munkáltatók. Előnyös munkaerő kínálat szinte alig van a község területén, de hozzáértés, szakértelem és megfelelő végzettséggel rendelkező személy van, kevés számban számukra is van lehetőség elhelyezkedni a saját szakterületükön, mint például egy faipari mérnök a fatelepen, erdészmérnök vagy akár egy élelmiszer technikus a tejfeldolgozó üzemben. Szintén ezekben az üzemekben van lehetőség szakvégzettség nélkül is elhelyezkedni.

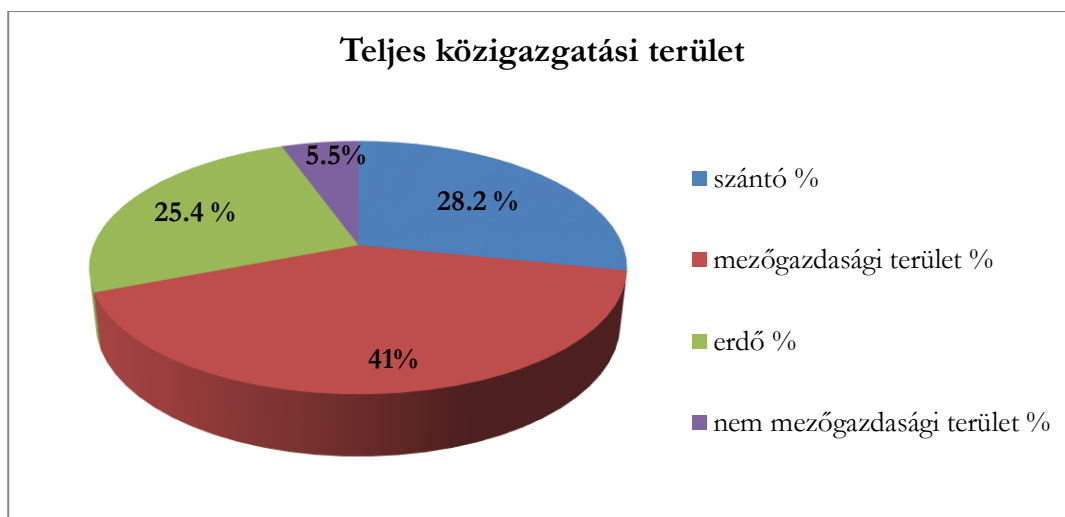
3.4 Infrastrukturális mutatók

3.4.1 Területhasználat

11. táblázat: A területhasználati adatok a 2014-es évre vonatkoznak.

Meghnevezés	Terület (km ²)	Százalék (%)
Teljes közigazgatási terület	116,2	100,0
Szántó	32,7	28,2
Mezőgazdasági terület	47,6	41,0
Erdő	29,5	25,4
Nem mezőgazdasági terület (pl. beépített területek, utak, folyók)	6,4	5,5

Forrás: Saját szerkesztés a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján

15. ábra Közigazgatási terület felosztása

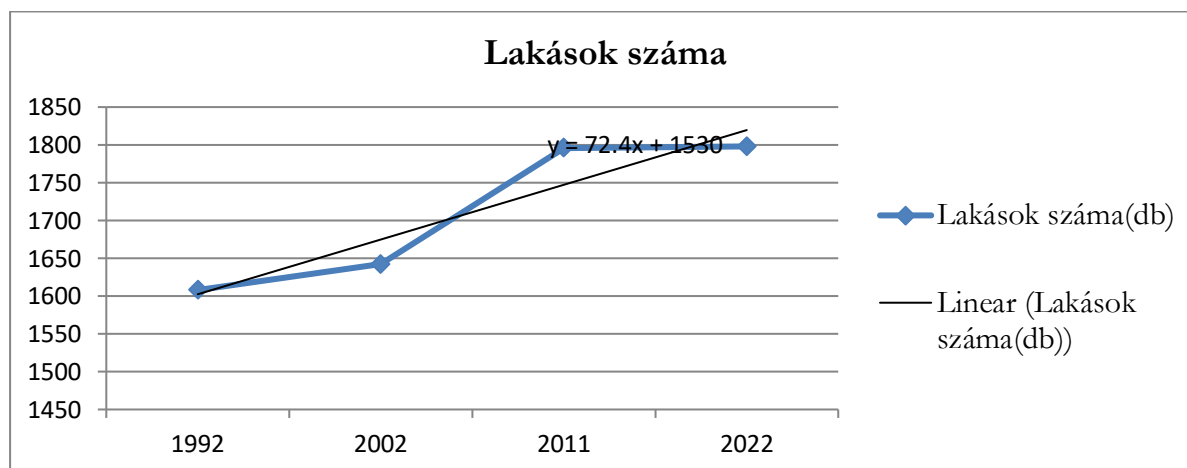
Forrás: Saját szerkesztés

3.4.2 Lakásállomány

12. táblázat: Lakások száma 1992-2017 évek között (db)

Év	1992	2002	2011	2017	2022
Lakások száma	1608	1642	1796	1798	1956

Forrás: Saját szerkesztés a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

16. ábra: Lakások számának kimutatása

Forrás: Saját szerkesztés

3.4.3 Község szintű mutatók lakásállományra vonatkozóan

A Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján a **közüemi vízhálózatba bekapcsolt lakások aránya 33.7%**, ami 1956 bejegyzett lakásállományra vonatkozik, 2022-es év.

Szintén a Siménfalvai Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adataira hivatkozva a **közüemi szennyvízhálózat hossza**: 0, 2022-es év, ugyanis nincs közüemi szennyvízcsatorna.

Vezetékes gázt fogyasztó háztartások száma a lakásállomány százalékban: 1.99 % teszi ki, ami 1956 bejegyzett lakásállományra vonatkozik, 2022-es év. A Siménfalvai Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

Rendszeres hulladékbegyűjtésbe bevont lakások aránya 86.91 %, ami 1956 bejegyzett lakásállományra vonatkozik, 2022-es év. A Siménfalvai Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

3.4.3 Autópályától való távolság, km

Siménfalva községhez legközelebb eső gyorsforgalmi útszakasz A3-as autópálya Marosvásárhely, valamint Kolozsvár közötti szakasz. Marosvásárhely 83.2 km fekszik Siménfalvától, a DN13/E60 útszakasz.

3.4.4 Civil szervezetek

13. táblázat A településen működő civil szervezetek

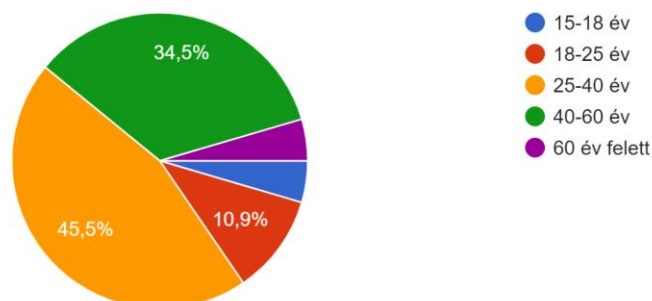
Tevékenységi kör	Siménfalva
Kulturális	A Fehér Nyikó és Vidéke Egyesület
Sport	Siménfalvi Ifjúság Sportegyesület
Egyéb	Siménfalvi önkéntes tűzoltók

Forrás: Saját szerkesztés a Siménfalvi Polgármesteri Hivatal nyilvántartási adatai alapján.

4. Vizsgálati eredmények és értékelésük

1. Életkor:

110 válasz

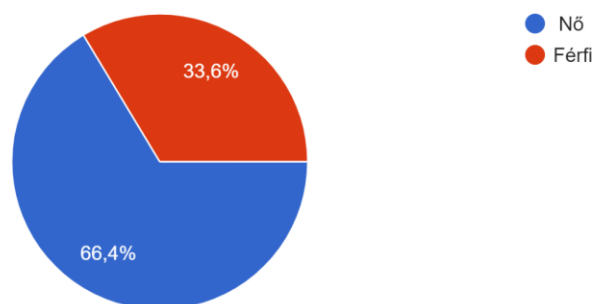
17. ábra: Életkor szerinti megoszlás

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

A 110 válaszadóból a következőképpen mutatható ki, 50 válasz érkezett 25-40 év közötti válaszadótól, 38 válasz 40-60 év közötti válaszadótól, 17 válasz pedig 15-25 év közötti válaszadótól. Ez a kimutatás alapján arra következtethetünk, melyik korosztály aktívabb véleménykinyilvánításban. (17. ábra)

2. Nem:

110 válasz

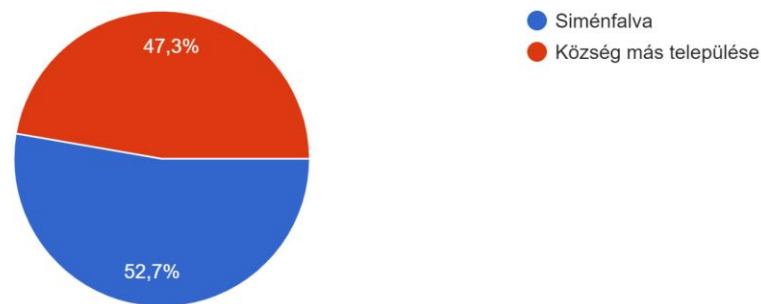
18. ábra: Nem szerinti megoszlás

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

A nem szerinti megoszlás a válaszadók közül, számomra teljesen az elvártak bizonyul. Számszerűen eloszlás 73 nő, ami 66.4% és 37 férfi, ami 33.6 %-nak bizonyul a 110 válaszadóból. (18. ábra)

3. Lakhely:

110 válasz

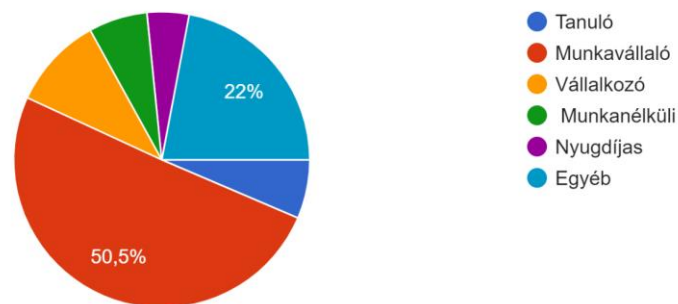
19. ábra: Lakhely szerinti megoszlás

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

Lakhely szerinti megoszlás a válaszadók arányához viszonyítva Siménfalván élők 58 válasz az 52.7%, valamint a község más településén élők 52 válasz az 47.3 %, a 110 válaszadó közül. Számomra sokatmondó ez az a kimutatás, mivel nagyon örülök, hogy nem csak a község székhelyén élőket tudtam megszólítani, hanem mondhatni az egész község aktívan részt vett a válaszadásban, ami nagyban hozzásegített az általam megfogalmazott kérdéskörök elemzéséhez.(19. ábra)

4. Fő tevékenysége:

109 válasz

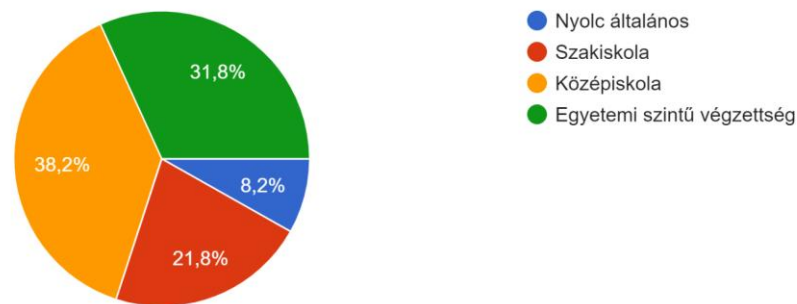
20. ábra: Fő tevékenység szerinti megoszlás

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

Fő tevékenységi körök közé sorolható a válaszadók nagyrészt, akik a munkavállalók, valamint vállalkozók, nyugdíjasok, tanulók, munkanélküliek és az önmagukat egyéb kategóriába sorolt személyek. (20. ábra)

5. Legmagasabb iskolai végzettség:

110 válasz

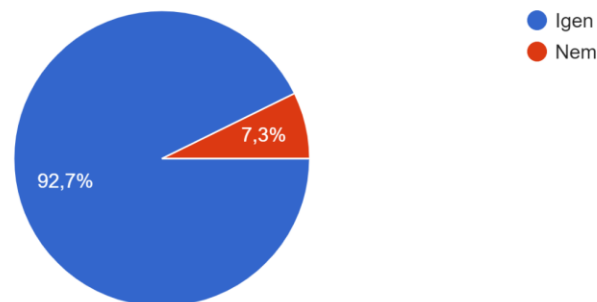
21. ábra: Iskolai végzettség szerinti megoszlás

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

Az iskolai végzettség alapján a válaszadók többsége középiskolai végzettséggel rendelkezik szám szerint 42 személy a válaszadók 38.2%, egyetemi szintű végzettséggel rendelkezők szám szerint 35 személy a válaszadók 31.8%, szakiskolát végzettek körében 24 személy a válaszadók 21.8%, mindössze a válaszadók 8.2% az a 9 személy, aki nyolc általánossal rendelkezik.(21. ábra)

6. Szükségesnek tartja a falu és város közeledését egymáshoz gazdasági, társadalmi, modernizációs téren?

110 válasz

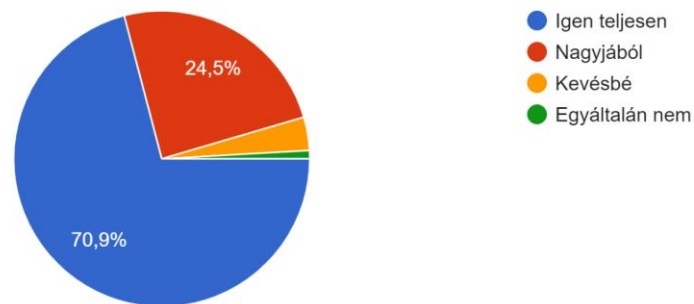
22. ábra: A falu és város egymáshoz közeledésének fontossága különböző téren

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

A válaszadók többsége 92.7%, vagyis 102 személy a válaszadók közül fontosnak tartja a falu és város közeledését, felzárkózását egymáshoz. Amiből arra a következtetésre juthatunk, hogy sokaknak fontos a fejlődés, fejlesztés, valamint kapcsolatrendszeri kiépítés, egyfajta kiegészítésként is említeném, erősségek valamint gyengeségek, hiányosságok tekintetében.(22. ábra)

7. Tisztában van vele, hogy mit jelent az előző kérdés?

110 válasz

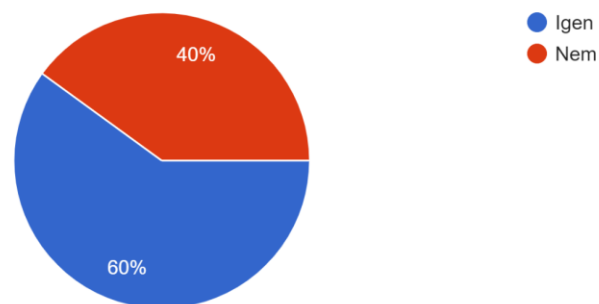
23. ábra: Előző kérdés értelmezésének kimutatása

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

Úgy vélem az előző kérdésre adott válaszadók többsége tisztában azzal, hogy a falu és város közeledését gazdasági, modernizációs valamint társadalmi szinten, mily módon lehetne, vagy kellene egymáshoz közelebb hozni.(23. ábra)

8. Úgy látja, hogy a falu és város gazdasági, társadalmi, megélhetési, valamint oktatási és egészségügyi színvonala közelebb került egymáshoz az elmúlt évtizedben?

110 válasz

24. ábra: Az elmúlt évtizedben a falu és város színvonalának egymáshoz való felzárkózása különböző viszonylatokban

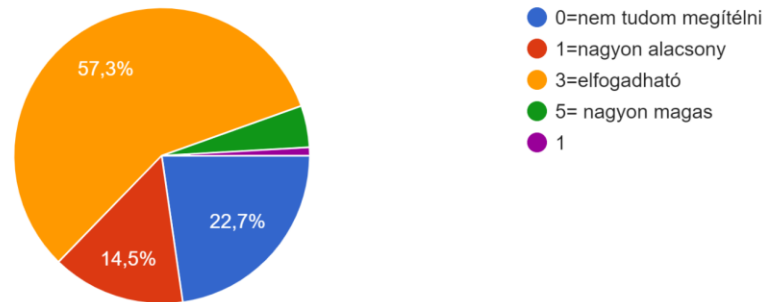
Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

A válaszadók többsége, a 60% úgy véli, hogy az elmúlt évtizedben közelebb került az előzőekben felsorolt viszonylatok körében. Én, mint már nem a községben élő személy szintén ezen a véleményen vagyok, ugyanis sok tekintetben szemmel látható a pozitív változás, úgy infrastrukturális, mint oktatási intézmények modernizálása, mint az egészségügyi szolgáltatás

biztosítása terén. Viszont a válaszadók 40% úgy vélik, nem történt az elmúlt évtizedbe számottevő változás. Véleményem szerint e válaszadók gyorsabb léptékű fejlődést várnának el.(24. ábra)

9. Ön hogy ítéli meg az oktatás színvonalát Siménfalva községben? (0-5 értékelje: 5= nagyon magas, 1=nagyon alacsony,3=elfogadható, 0=nem tudom megítélni)

110 válasz

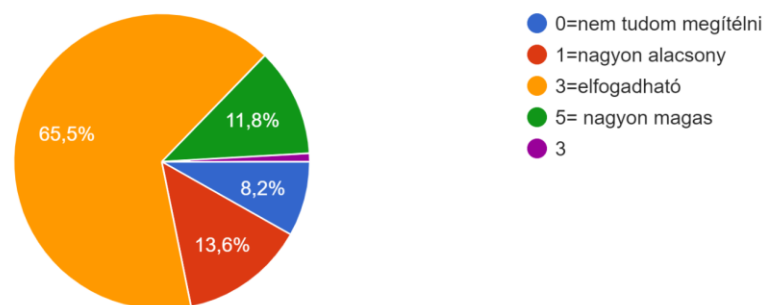
25. ábra: Oktatás színvonalának megítélése Siménfalva községben

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

Az oktatás színvonalának megítélése eltérő, mélyebb kutatást igényelne, hogy a válaszokat meg is indokolják a válaszadók. A válaszadók többsége 57.3% elfogadhatónak ítéli meg az oktatás színvonalát község szintem, ami arra következtetésre is rámutat, hogy nem teljes mértékben elégedett.(25. ábra)

10. Ön hogy ítéli meg az egészségi ellátás színvonalát Siménfalva községben? (0-5 értékelje: 5= nagyon magas, 1=nagyon alacsony, 3=elfogadható, 0=nem tudom megítélni)

110 válasz

26. ábra: Egészségügyi ellátás színvonalának megítélése

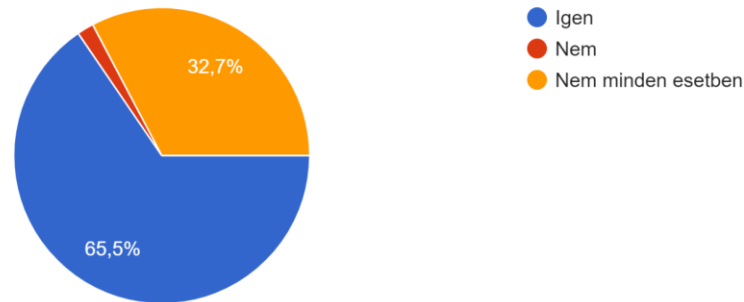
Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

Az egészségi ellátás színvonalát nagy többségben 65.5 % ítéli elfogadhatónak a kapott válaszok alapján. Család orvosi rendelő, valamint időszakosan fogászati rendelő működik a községben, egy

szolgáltatási egységről van nyilvántartási adat, ami véleményem szerint a közel 4000 fős községnek kevésnek mondható.(26. ábra)

11. Véleménye szerint Siménfalva községben történt modernizáció, fejlesztés a rendszerváltást követően?

110 válasz

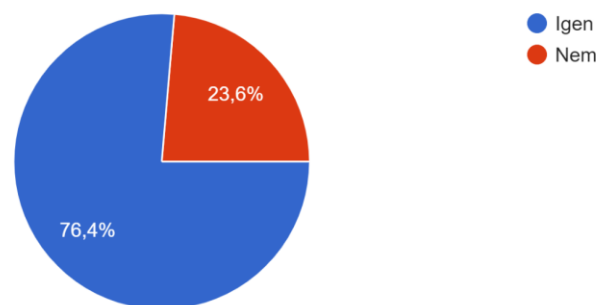
27. ábra: Rendszerváltást követően történt modernizációról alkotott vélemények

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

Ez a kérdés több évtizedet foglal magába. Ami a válaszadók számát illeti 72 személy, vagyis 65.5% a 110 válaszadó közül vallja, hogy történt változás az elmúlt 3 évtizedben. Nem minden esetben történt változás ez valahogy szinte egyértelmű is, hiszen nagyon nehéz volt az elindulás, felzárkózás a kollektivizálás, valamint kommunizmus elnyomása után.(27. ábra)

12. Véleménye szerint Siménfalva községben történt modernizáció, fejlesztés az Európai Unióhoz való csatlakozást követően?

110 válasz

28. ábra: Európai Unióhoz való csatlakozást követően történt változásról alkotott vélemények.

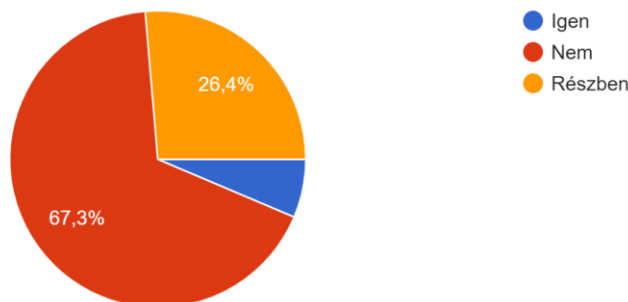
Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

A válaszadók 76.4% azon a véleményen van, hogy a községben történt modernizálás az Európai Unióhoz való csatlakozást követően. A sikeres pályázatok, az Unió által elnyert támogatások

ezeknek a befektetése, mindenképp pozitív változást eredményezett. Számos hátrányai is van, ezt már a hétköznapiakból merítem, főként az állattartó gazdák véleménye alapján, akik azt vallják, hogy a termék értékesítése sokkal nehezebb a külföldről behozott hasonló termékek miatt.(28. ábra)

13. Véleménye szerint ugyanazok a megélhetési lehetőségek léteznek a Siménfalva község falvaiban, mint a városokban?

110 válasz

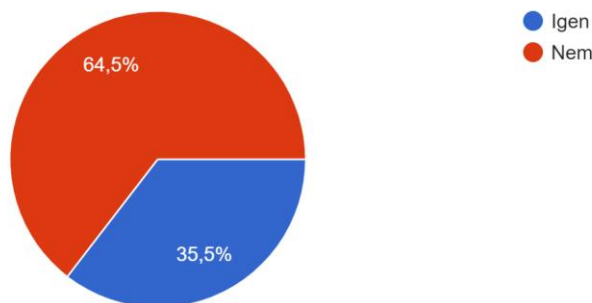
29. ábra: Siménfalva községben, valamint városokban a megélhetési lehetőségekről alkotott vélemények

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

A válaszadók 67.3 % azt vallja, hogy nem ugyanazok a megélhetési lehetőségek a község falvaiban, mint városon. Feltételezem a munkalehetőségek, valamint a kereseti lehetőségek viszonylatában gondolták, hogy más a megélhetés, valamint szociális és kulturális téren is eltérő szolgáltatások vannak.(29. ábra)

14. Az elmúlt évben Ön részt vett a régió fejlesztésében, modernizálásában?

110 válasz

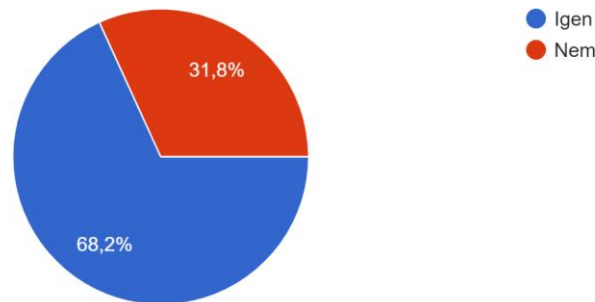
30. ábra: Régió fejlesztésben, modernizálásban való részvétel kimutatása

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

A régió fejlesztésben, modernizálásban részvételi arány alacsonynak mondható az elmúlt évben, ugyanis a válaszadók mindössze 35.5 % vett részt valamilyen formában régiófejlesztésben, a válaszadók 64.5 % pedig nem.(30. ábra)

15. Egy évnél régebben részt vett valamilyen közösségi tevékenységben?

110 válasz

31. ábra: Községi tevékenységben való részvétel kimutatása

Forrás: Saját vizsgálat kérdőív alapján

Községi tevékenységben nagyobb aktivitás mérhető az adott válaszok alapján. 68.2 % a válaszok alapján, hogy községi tevékenységekben részt vettek az elmúlt években. Inaktivitást mutat számomra az a 31.8% a válaszadók alapján. Véleményem szerint akkor lehet községi építkezésről, fejlesztésről beszélni, meg ezeket elvárni, ha mindenki kiveszi a részét belőle, szerves részévé válik a községi eseményeknek.(31. ábra)

16. Vannak a jövőre vonatkozóan a térség fejlesztési lehetőségeivel kapcsolatos elképzelései?

A kérdőívben ez a kérdés nem volt kötelező jellegű viszont nagyon hasznos válaszok érkeztek szám szerint 76 a 110 válaszadók közül, viszont 30 válasz érkezett, amelyekben konkrét elképzelések, javaslatok, kérések fogalmazódtak meg. Ebből néhányat kiemelnék, amelyek a leggyakrabban előfordultak a válaszokban.

„igen vannak, szükségesnek látok egy felszerelt, felkamerázott játszóteret, bölcsődét és mindenképp egy napközit.”

„Igen. Lehetőséget kellene teremteni a gyerekek községi életének javításában.”

„Utcák modernizálása, ivóvíz rendszer, szennyvíz csatorna létrehozása.” „Utak, mezei utak, víz, kanalizálás.”

„Igen vannak, a vízhálózat és a kanalizálás kiépítése azon településeken ahol lehetséges, parkosítás, zöld övezetek létre hozása, virágos csoportok kialakítása, hogy szebb és vonzóbb legyen a községünk. Játszóterek létrehozás a kisgyerekek számára, hogy ők is játszhasanak ugyanolyan

tereken mint a városi gyerekek. Elmaradt utcák aszfaltozása. Kobátfalvi kultúrház felújítása. Hátrányos helyzetű családok felkarolása, egy mosoda beüzemeltetése. Tudatában vagyok annak, hogy az általam felsorolt kívánt dolgok, mint pénzügyi forrásokat igényelnek ami jelenleg nagyon kevés de bízom abban, hogy a lehetségek szerint előbb utóbbi sorra kerülnek. Kitartást, erőt, egészséget kívánok Polgármester Úr”

„Véleményem szerint, mint kis gyerekes szülő, a legfontosabb a gyermekeim biztonsága, és oktatása amíg én a hivatásom gyakorlom, bölcsőde, napközi létesítési megfelelő benti- kinti térrel és eszközökkel, másik fontos dolog, amit még kell fejleszteni, idősekre való figyelés, nincs számukra semmilyen lehetőség találkozni, el beszélgetni! És még számos ilyen terület van.”

„Az én mindennapi tevékenységemet az ingázás határozza meg, így elengedhetetlennek érzem, hogy olyan buszjáratok legyenek, amelyek összekötik a község településeit a közeli városokkal (Székelyudvarhely, Székelykeresztúr).”

„Igen, pl. Víz, szennyvíz hálózat minden falunak a községben, Továbbá kisutcák aszfaltozása, járdák kialakítása, és még sok minden más...”

„Útviszonyok- járdák javítása/kialakítása, víz, gáz, szennyhálózat kiépítése, korszerűbb világítás. Oktatás fejlesztése, fellendítése a községben. Egyetemistáknak járó támogatás (díjak, pályázatok, érdemeredmények stb. alapján). Népi értékek szakszerű ápolása, megtartása. Szociális szolgáltatások megnövelése, programok elindítása minden korosztály számára.”

„Igen vannak. Szennyvíz hálózat kialakítása, utak, járdák korszerűsítése/ kialakítása, iskolák modernizációja, sport létesítmények felújítása/bővítése, EU-s pályázatok kiaknázása különböző régió fejlesztésre, közvilágítás modernizálása, kulturális intézmények/csoportok támogatása. Példát lehetne venni a környék községeiről, ahol sok minden megvalósult az elmúlt 10 évben, ami a pályázatok kiaknázásával kezdődik. Szükséges lenne a közösséget motiválni, mert hiszem, hogy lennének önkéntesek bizonyos fejlesztések kivitelezésében.”

„Kulturális élet fejlődése, szennyvíz hálózat kiépítése.”

„Igen vannak, gáz bevezetés, utcák kijavítása, szennyvíz csatorna kiépítése, konyha az idősebb személyek számára és bárkinek, akinek szüksége van rá.”

Az itt megjelent válaszokból is kiderül, sokan szeretnék a közösségi életből kivenni a részüket, meg valóban nem az a szándékuk az itt élőknek, hogy innen elköltözzenek, csak egy szebb, szociális, kulturális viszonylatban, gazdagabb községben, környezetben élni.

5. Következtetések, javaslatok

A kérdőívekben adott válaszok, valamint a saját véleményem szerint is nagyon fontosnak tartom egy adott közösségben a közös tereket, ahol megfelelőképpen tud az „egyén” a saját korosztályának megfelelő közegben szocializálódni, kibontakozni, véleményt alkotni. Ilyen terek pl. a játszótér, csoportos foglalkozások egy adott intézményben, épületben korosztályra bontva, vagy összevont formában. Kulturális élet fontosságának, előtérbe helyezése.

A község településein élők együttes gondolkodása, cselekedete a közjóért, számos előnnyel szolgálná, az adott közösség összekovácsolását. Szokás mondani „egységben az erő”

„A közösség (csoport) mint társas közeg létfontosságú szerepet játszik az ember egész életében, mert az egyén közösség nélkül élet- és fejlődésképtelen.” (SALLAI, 1996., 80. o.)” (INTERNET5, 2023)

Az időszakosan megszervezett közösségi fórumok szervezése, a község lakóinak bevonása nagyban hozzájárulna a közösség építéshez. A turizmus hiánya a község területén nagyban megmutatkozik, ennek a kiépítése a hagyományainkra, népszokásainkra jellemző jegyeink bemutatása sok érdeklődőt a község területére csábítana.

Fontos a mindennapi szükségleteink kielégítéséhez, bár a minimális életszínvonal megteremtése szükséges feltételek biztosítása, pl. az ivóvízhálózat kiépítése, tiszta környezet megteremtése, katasztrófavédelmi óvintézkedések biztosítása (árvízveszély, tűzeset).

Örömmel tölt el, hogy civil szervezetek működnek és a közjó érdekében cselekednek, adott helyzetben a települést, illetve a községet képviselik.

Amit olvastam a kérdőívekben adott válaszokból, valamint azok a célkitűzések, amelyeket kitűztem a kutatási folyamat során, sok esetben konkrét számszerűsíthető választ adtak, míg a többi esetben elméleti következtetések fogalmazhatók meg.

Egy időben van születési szám gyarapodás, ugyanakkor a halálozási tendencia is magas, ezért nem tudunk népszaporulatról beszélni. Nem lehet olvasni a kutatásaim között olyan összehasonlítási mutatót, amely a község etnikai összetételére utalna, ugyanis az itt élő romák is magyarnak vallják magukat. Román nemzetiségű elenyésző számban van. Szívesen végeznék egy felmérést népszaporulat téren etnikai hovatartozás viszonylatban. Oktatás színvonala is romlott a községben, ezt azért vélem így, mert az etnikai megoszlás aránya magasabb lett az elmúlt évtizedben. A magyar családok a közeli városokba íratják a gyerekeket, azt vélik, nincs kellő versenyképesség osztályon belül, s ez nem motiváló a gyerek tanulására nézve. Számszerűsített adatokat nem tudok sajnos felmutatni, itt csak az ismereteimre hagyatkozom, meg a szóban forgó hallottakra.

Az egyház helye fontos szerepet játszik úgy az unitárius, mint a református hívek körében. Közös ökumenikus heteket is tartanak, nem merülnek fel vallási hovatartozás kérdés terén problémák. Az egyházközségek is kiveszik a szerepüket a kulturális rendezvények során.

Az tapasztalom még napjainkban is, befolyásoló tényező lehet az infrastrukturális hálózat kiépítésének megfelelő kialakítása az elköltözés, elvándorlás tekintetében. Viszont ez inkább a '90 évek elején volt nagy befolyásoló tényező. Manapság az infrastruktúra hálózat korszerűsítése, inkább oda csalogatná a vidékre költözőket.

Helyi termékek értékesítése tekintetben úgy vélem változásról beszélhetünk, főként az EU- hoz való csatlakozás óta, viszont ezt némely gazda, termelő cáfolja. Az EU-hoz csatlakozás számos változást hozott az tény, de ha a pozitívokat emelem ki, akkor említésre kerül a különböző gazdaképzések, tanfolyamok, amelyeken a gazdák és termelők részt vehetnek oktatási díj ellenében. A pályázási lehetőségek, amelyek által fejleszthető, korszerűsíthető technológiákkal dolgozhatnak a termelők szintén nagy előnyt szolgál. Termelői tekintetben a számomra nem elvártnak alakult a kosárkötők élete. Nem kiaknázott lehetőségek feltárásának az okai, valamint azt vélem a tehetősebb családok tovább álltak és már pár évtizede külföldre költöztek. A helyben maradt családok, inkább más megoldást kerestek a létfenntartás érdekében, ők, akik szezonmunkára járnak évente többször is. A kosárfonás, mint mesterség, mint szakma, mint megélhetés terén számos lehetőséget látnék én a jövőben. Turizmus kiépítését elsősorban a kosárfonásra alapoznám, hiszen ebben gazdag a község. Vonzó környezet kialakítása, bemutató műhely, amely vonzaná az erre látogatókat, termék üzlet létrehozása, ezek mind turisztikai szempontból fontos lépések lennének.

Az itt lakó népesség be van vonva a község életébe, tudtam meg a Polgármester úrtól, de mégis azt tapasztalom a kérdőívben adott válaszok alapján, hogy nem mindenki kellő képen elégedett a közösségi életbe való bevonásba, közösségi döntések vélemény nyilvánításnak is többen hangot adnának.

Kisgyerekes családok szociális felzárkózás hátránya ként említik a közterek, bölcsődék hiányát. Ez nagyban hozzájárul az édesanyák munkaviszony kialakulásában is, arra hivatkozva, hogy nincs, aki ez idő alatt a gyerekekre felügyeljen. Ebben a témakörben viszont pozitív információt kaptam a Polgármester úrtól, mégpedig, hogy van egy pozitívan elbíralt pályázat bölcsődeépítésre, valamint folyamatban van játszótér, közterek kiépítése.

A fiatal generáció motivált, látok én esélyt a község fellendítésében, kiépítésében. Jó, ha vannak igények, vágyak és kitűzött célok. Összefogással pozitív gondolkodással csak jó dolgok tudnak létrejönni.

6. Összefoglalás

Szakedolgozatom témaválasztásában két tényező játszott igen fontos szerepet. Az egyik, hogy olyan témát válasszak, amely által az ismereteimet, képességeimet fejleszthetem a kutatási munka folyamán. A másik szempont viszont a szülőfalummal kapcsolatos kérdésköreimre kapjak választ. Az elsődleges célom az volt, hogy rálátást kapjak egy település, főként egy község működésére, összetételére, humánerőforrás viszonylatára. Nagyon foglalkoztatott és foglalkoztat még ma is, hogyan, miként, mikor milyen döntések születnek arra való tekintettel, hogy vidékfejlesztésről tudjunk beszélni egy adott községen belül. Az elmúlt években a tanultak alapján megfogalmazódott az a kérdés, hogy mit jelent a vidékfejlesztés? Nem meglepően mindenkinek valami mást jelent. Van, akinek fontos az infrastruktúra fejlesztése, van, akinek a kultúra ápolása, számottevően kihangsúlyozódott az adott térségben a társadalmi viszonyok milyensége, ezek fenntartása. Az utóbbi véleményen vagyok én is, ha fontossági sorrendet kell állítanom. Számomra a vidékfejlesztés elsősorban, nem egy község külső arcúlatán kell, megmutatkozzon, annál inkább a közösség egységes erejében mutatkozzon meg, hogy lehessen azon a gondolati síkon elindulni, hogy sor kerüljön, vidékfejlesztésben gondolkodni. Nagyon fontosnak tartom egy adott közegben, településen, községben az ott élőknek a személyes szükségleteinek felmérése legyen az elsődleges kiindulási pont. Tudom ez nem minden esetben kivitelezhető, de elengedhetetlennek tartom. Vidékfejlesztés ezért is sokrétű, hiszen nem egyforma szükségleteink vannak. Nem csoda, hogy nem tudnak sose eleget tenni a jelen esetben a községvezetők, polgármesterek, hiszen egy időben különböző elvárásoknak kellene eleget tenni.

Mint célkitűzések témakörben is megfogalmaztam fontos számomra, hogy a vidék ne kerüljön háttérbe a városi „előnyök” viszonylatában.

Egy életforma számomra vidéken élni, így is tekintek erre, nem élethelyzetként gondolok a falu, vidék szavak hallatán erre.

Célom másfelől az volt, hogy megerősítést kapjak néhány elképzelésemmel kapcsolatosan, amelyek a közösség érdekeit szolgálná, csak egy-két példaként említve a turizmusfejlesztés, munkahelyteremtés. Először rálátást kell kapnom arról, hogy mik a hiányosságok, esetleg erősségek, amelyek a községet jellemzik, mindezek után szívesen tennék a vidék fejlesztése érdekében.

Szakedolgozatom írása során három fő fejezet szerint haladtam, ezeken belül számos témaköröket részletesen taglaltam. Főbb fejezetek a dolgozaton belül: az irodalmi áttekintés, anyag és módszertan, valamint a vizsgált eredmények és azok értékelése.

A szekunder kutatás során először a fogalmakhoz kapcsolódó szakirodalmat kutattam, valamint a konkrétan vizsgált település, község leírását. A témához kapcsolódó tanulmányi leírásokat feltárva,

doktori értekezéseket és tanulmányokat kutattam. Ehhez elsősorban magyar, német nyelvű nyomtatott és elektronikus forrást használtam, ezek álltak rendelkezésemre.

A primer kutatásomat kérdőíves megkérdezéssel valósítottam meg 2023. március 21-e és március 27-e között. Ezen kívül a néphagyomány témakörhöz készítettem egy interjút, amely a kosárfonás múltját, kezdetét és jelenét foglalja magában.

Szakedolgozatom megírása során a kutatott célkitűzéseimre részben választ kaptam. Az irodalmi részre vonatkozó témaköröket boncolgatva rájöttem, hogy sajnos nagyon kevés írásos anyag van Siménfalva községre vonatkozóan, ami meg van, az már nem erre a korra jellemző. Lassan is haladtam a település leírása, jellemzése során, ugyanis számos szerzőtől próbáltam információt, leírást gyűjteni, de azt tapasztaltam, hogy jelenkori vagy épp az elmúlt évtizedre jellemző helyzetleírás nagyon kevés szinte nincs is. A közeljövőben javasolni fogom a település múltjának és jelenének leírását, ennek kibővítését. Sok esetben a saját ismereteimre hagytam, mivel oly régi leírásokat találtam, amelyek ma már nem relevánsak. A dolgozat címében megfogalmazott település belső folyamatainak vizsgálata sem sikerült a számomra elvárt módon. Mindenképp számítottam aktuális friss adatokra, amelyek az előző évi népszámlálási adatgyűjtés során begyűjtődtek. Az összegzésre és elemzésre sajnos még nem került sor. Ezért a nyilvános adatokat, amelyeket felhasználtam, csak az Önkormányzat nyilvántartási adataiból, valamint a statisztikai hivatal régi adataiból felhasználva tudtam generálni.

A szekunder kutatás egy részét a település szó fogalmának meghatározása, a települések szerkezete, települések hasznosítási módja, község elemzése, önkormányzat és főbb feladatköreire elemzésére tagoltam. Ezen belül Siménfalva mint község, mint település, valamint a település fontosabb leírásait kutattam alátámasztva elődeinktől hátrahagyott írott források alapján.

A primer kutatásom kapcsán kvalitatív és kvantitatív módszert használtam. A kvalitatív módszer használata révén a kutatások általában mélyebb, árnyaltabb ismeretek megszerzésére mutatnak. Ezen kutatás során a kapott eredmények nem mérhetőek, nem számszerűsíthetők. A kvalitatív szemléletmód az én kutatásom során a kosárfonás történetére irányul. Ezen interjú alatt arra kerestem a választ, hogy mikor, miként, ki által került a kosárfonás a községbe. Mit jelent a kosárfonás, szakmát adhat valakinek, teljes anyagi biztonságot nyújthat azok számára, akik ezzel foglalkoznak?

A kvantitatív szemléletmód a dolgozatírásom során azon alapszik, hogy a vizsgált eredmények mérhetőek, számszerűsíthetők, valamint az így nyert adatok tovább elemezhetőek statisztikai módszerek alapján.

A vizsgált adatok alapján megtudtam, hogy miért van népsűrűség csökkenés a községben, miért olyan magas szezonmunkára leadott kérések száma, magas a munkanélküliség mutató, ezzel

szemben kevés a regisztrált álláskereső száma. Nagyon alacsonyak az infrastrukturális mutatók, ezért nem vonzó az ide település gondolata az ide költözni szándékozók számára. A vizsgált eredmények is azt mutatják, hogy igény lenne az infrastrukturális téren a fejlesztésre. Nagy igény van szintén a vizsgált eredmények alapján a kulturális tevékenységek kibővítésére, közterek kialakítására, valamint kisgyerekek számára intézmény létrehozására. Az egészségügyi ellátás, valamint az oktatás színvonala a felmérés alapján elfogadhatónak mondható. Nagy érdeklődést tapasztalok a közösségi életben való részvétel igénye iránt.

A primer kutatási eredmények és a szekunder adatok feldolgozása eredményeként új eredményeket nem sikerült létrehozni, viszont rálátást kaptam, s ez által szívesen megosztanám tapasztalataimat eredményeimet a kutatásról, remélve ez által a község életét színesebbé tehetjük.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton is szeretnék köszönetet nyilvánítani mindazoknak, akik segítettek engem a szakdolgozatom írásakor, észrevételeikkel, hasznos tanácsaikkal, szakértelmükkel.

Köszönettel tartozom témavezetőmnek Dr. Bali Lóránt egyetemi docens Úrnak, aki mindig készségesen és segítőkészen útba igazított, tanácsot adott és nem kevés időt a dolgozatom elemzésével foglalkozott. Hálás vagyok neki, hogy a kiválasztott témát számomra támogatta és hasznos tanácsaival a megfelelő irányba igazított.

Köszönettel tartozom a Siménfalvi község polgármesterének, Nagy János Polgármester Úrnak, valamint a Polgármesteri Hivatal munkatársainak, hogy időt szenteltek és segítettek a munkámat az adatok megosztásával.

Köszönöm azoknak a személyeknek, akik kitöltötték a kérdőívemet és rálátást nyújtottak a község különböző kisebb, nagyobb hiányosságaira, valamint az igényeket is feltárták.

Köszönöm Gergely Ramóna kosárfonónak azt a tartalmas időt, amelyet arra szánt, hogy kérdéseimre válaszolt.

Köszönöm Tóth Andrásnak, hogy dolgozatom használhattam az általa készített fotókat.

Köszönöm a kollégáimnak a hasznos tanácsokat és olykor a perem szélén a biztatást.

Külön köszönöm azt a rengeteg segítséget a szüleimnek és a férjem szüleinek, akik sokszor sok feladatot átvállalva tőlem, támogattak a célom elérésében.

A legnagyobb köszönettel azonban mégiscsak a férjemnek, Szilárnak tartozom, aki mindvégig biztatott, támogatott és kiállt helyettem a hétköznapiakban, hogy én sikeresen meg tudjam írni a dolgozatom. Meg említeném meg a két csodálatos gyermekem, akik hihetetlen megértést tanúsítottak irányomba.

Ábrajegyzék

1. ábra: Nyikómente.....	4
2. ábra: Siménfalva község és a hozzá tartozó 14 település	15
3. ábra siménfalvi unitárius templom és a település egy része	17
4. ábra: Üvegfonás mintadarapok fotója.....	19
5. ábra: Vesszőből készült termékek	21
6. ábra Üvegfonás	21
7. ábra: Népsűrűség alakulása 1992-2022 között.....	23
8. ábra: Születések arányszámának alakulása 2010-2021 között.....	23
9. ábra: Halálozás arányszámának alakulása 2010-2021 között.....	24
10. ábra: Születési és halálozási arányszám.....	25
11. ábra Külföldi szezonmunkára leadott iktatott kérések.....	26
12. ábra: Jövedelem bevétel kimutatása	27
13. ábra: Jövedelem arányszámok kimutatása.....	28
14. ábra: Cégek megoszlása ágazatok szerint	29
15. ábra Közigazgatási terület felosztása	31
16. ábra: Lakások számának kimutatása.....	31
17. ábra: Életkor szerinti megoszlás	33
18. ábra: Nem szerinti megoszlás	33
19. ábra: Lakhely szerinti megoszlás.....	34
20. ábra: Fő tevékenység szerinti megoszlás	34
21. ábra: Iskolai végzettség szerinti megoszlás	35
22. ábra: A falu és város egymáshoz közeledésének fontossága különböző téren	35
23. ábra: Előző kérdés értelmezésének kimutatása	36
24. ábra: Az elmúlt évtizedben a falu és város színvonalának egymáshoz való felzárkózása különböző viszonylatokban.....	36
25. ábra: Oktatás színvonalának megítélése Siménfalva községben	37
26. ábra: Egészségügyi ellátás színvonalának megítélése	37
27. ábra: Rendszerváltást követően történt modernizációról alkotott vélemények.....	38
28. ábra: Európai Unióhoz való csatlakozást követően történt változásról alkotott vélemények...38	
29. ábra: Siménfalva községben, valamint városokban a megélhetési lehetőségekről alkotott vélemények.....	39
30. ábra: Régió fejlesztésben, modernizálásban való részvétel kimutatása	39
31. ábra: Közösségi tevékenységben való részvétel kimutatása.....	40

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Siménfalva község települései.....	14
2. táblázat: Népsűrűség fő/km ²	22
3. táblázat: Születések arányszáma (1000 lakós/%)	23
4. táblázat: Halálozási arányszám (1000 lakós/%)	24
5. táblázat: Születési és halálozási arányszám összehasonlítási mutatója (1000 lakós/%)	24
6. táblázat: Külföldi szezonmunkára leadott iktatott kérések (db).....	26
7. táblázat: Önkormányzat költségvetése 2009-2019 évek között(lej).....	27
8. táblázat: Önkormányzat jövedelmének arányszáma (%) 2009-2019 évek között	28
9. táblázat: A regisztrált vállalkozások száma (db) 2018-2022 években	28
10. táblázat: Cégek megoszlása ágazatok szerint (%).....	29
11. táblázat: A területhasználati adatok a 2014-es évre vonatkoznak.....	30
12. táblázat: Lakások száma 1992-2017 évek között (db)	31
13. táblázat: A településen működő civil szervezetek	32

7. Irodalom jegyzék: Szakirodalom

Idézett forrásmunkák

- BELUSZKY, P. (1973). *A tanyarendszer időszériú problémái - A tanyafelszámolódás folyamata (különnyomat) (dedikált)*. Budapest: MTA Földrajztudományi Kutatóintézet.
- ENYEDI, G. (1986). *Település és társadalom*. Budapest: Társadalomtudományi Intézet.
- FURU, Á. (2017). *Táji tagolódás Erdély népi építészetében*. Kolozsvár.
- GERGELY, R. (2023. március 20). Népművészet. (D. Szilvia, Kérdező:)
- GYÖNGYÖSI, J. (2006). *Siménfalva*. Székelyudvarhely: Litera-Veres könyvkiadó.
- KŐSZEGFALVI et al. (1978). *Településtudományi közlemények*. Budapest: Magyar Urbanisztikai Társaság.
- KOVÁCH, I. (2012). *A vidék az ezredfordulón*. Argumentum Kiadó.
- MATEIKA, M. (1988). *A településhálózat-vizsgálat elméleti és gyakorlati vonatkozásáról*. Budapest: Akad. K.
- MENDÖL, T. (1963). *Általános településföldrajz*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- ORBÁN, B. (1982). *A Székelyföld leírása*. Budapest: Helikon Könyvkiadó- Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete.
- SIKOS et al. (2013). *Településfejlesztés*. Debrecen: Debreceni Egyetem, AGTC.
- SZENTANNAI, M. (1999). *Nyikómente az ezredvégen*. Székelyudvarhely.
- (2023. 01 14). Forrás: <http://tamop412a.ttk.pte.hu/files/foldrajz2/ch03s04.html>
- INTERNET1. (2023. március 06). *Lechner Nonprofit Kft.* Forrás: www.terport.hu:
<http://www.terport.hu/telepulesek/telepulestipusok/kozseg-0.html>
- INTERNET2. (2023. február 18). *Erdélystat – erdélyi statisztikai szolgálat*. Forrás:
[www.http://statisztikak.erdelystat.ro](http://statisztikak.erdelystat.ro):
<http://statisztikak.erdelystat.ro/adatlapok/simenfalva/1445>
- INTERNET3. (2023. január 05). *Institutul National de Statistica*. Forrás: www.insse.ro:
<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>
- INTERNET4. (2023. Március 12). *Országos Széchényi Könyvtár*. Forrás: <https://cskwiki.hu/>:
<https://cskwiki.hu/pub/a-kozosse-alapelve-szerkesztheto/>
- INTERNET5. (2023. március 14). *Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete*. Forrás:
www.osztalyfonok.hu: <https://osztalyfonok.hu/182/>
- INTERNET6. (2022. október 23). *NEXPERTA*. Forrás: www.simenfalva.ro:
<http://www.simenfalva.ro/html-web/index.html>
- INTERNET7. (2023. április 15). *A TELEPÜLÉSSZOCIOLÓGIA ALAPJAI*. Forrás:
www.policy.hu: <http://www.policy.hu/flora/szirmai.htm>

Egyéb források:

1. Siménfalvi Polgármesteri Hivatal szociális osztályának adatbázisa
2. Siménfalvi Polgármesteri Hivatal mezőgazdasági osztályának adatbázisa
3. Siménfalvi Polgármesteri Hivatal adó osztályának adatbázisa

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: DEAK SZILVIA
A Hallgató Neptun kódja: ZPWTF3F
A dolgozat címe: SIMÉNYFALVA KÖZSÉG BELSŐ FOLYAMATAINAK ELEMZÉSE
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: MATE VIDÉKFEJLESZTÉSI ÉS FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI INTÉZET

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottnak tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023 év április hó 25 nap

Deak

Hallgató aláírása

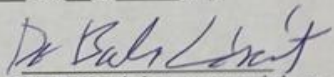
**KONZULTÁCIÓS
NYILATKOZAT**

DEÁK SZILVIA VAM BSc levelező tagozatos hallgató (Neptun kód: ZPWF3J) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a Szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2023 év április hó 25 nap

Dr. habil. Bali Lóránt egyetemi docens
Belső konzulens